БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган ● № 121 (18.897). ● Якшанба, 27 май 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Капитал қурилишни планлаштириш, уни ташкил этиш ва бошқаришни яхшилаш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда қайд этиб ўтилганидек, Коммунистик партия билан Совет давлати капитал қурилишни ривожлантиришга, уни мамлакат халқ хўжалигининг йирик индустриал тармоғига айлантиришга доимо эътибор бериб келмоқдалар. Мамлакатда қурилиш ҳамда халқ хўжалигининг асосий фондларини янгилаш катта программаси амалга оширилмоқда. Тўққизинчи, ўнинчи беш йилликлар ва ўн биринчи беш йилликнинг уч йили мобайнида 3,2 мингдан кўпроқ саноат корхоналари, шунингдек, жами саҳни 1,3 миллиард квадрат метрдан ортиқ турар жой бинолари барпо этилиб, фойдаланишга топширилди. Шу вақт ичида қурилиш-монтаж ишлари ҳажми қарийб икки баравар кўпайди.

Шу билан бирга КПСС XXVI съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларида қайд этиб ўтилганидек, капитал қурилишда талайгина ҳал этилмаган проблемалар мавжуд. Қувватлар ва объектларни ишга тушириш планлари бажарилмаяпти, корхона ва объектлар барпо этиш муддати нормативдагидан анча юқори. Капитал қурилишни планлаштиришдаги, лойиҳа ва смета ишидаги, капитал қурилишни ташкил этиш ва бошқаришдаги камчиликлар бартараф этилмаган. Қувватлар ва объектларни ишга тушириш топшириқларини бажариш учун, капитал маблағлардан самарали фойдаланиш, қурилишда молиявий-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш учун буюртмачи министрликлар, уларга қарашли бирлашмалар ва корхоналарнинг, шунингдек, қурилиш министрликларининг масъулияти сусайтириб юборилган. Капитал маблағлар кўпдан кўп қурилишларга сочиб юборилишига йўл қўйилмоқда; бир қанча тармоқларда битказилмаган қурилишларнинг нормативдан ортиқ ҳажми ҳали жуда катта, қурилиш ишларини реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш соҳасидаги ишлар кўлами етарли эмас. Қурилишда меҳнат унумдорлиги секинлик билан ўсмоқда; хўжалик ҳисоби принциплари суст жорий этилмоқда, кўпгина қурилиш-монтаж ташкилотлари зарар кўриб ишламоқда; қурилиш-монтаж ишлари сифатсиз бажарилаётганлигини кўрсатувчи фактлар бор.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети капитал қурилишда ишларни тубдан яхшилаш тадбирларини амалга оширишни иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва область партия комитетларининг, СССР министрликлари ва идораларининг, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари Советлари ўлка ва область ижроия комитетларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблаб, қуйидагиларни таъминлашни назарда тутадилар:

барча корхоналар ва ташкилотлар ишлаб чиқариш қувватлари ва объектларни, шунингдек уй-жой бинолари, мактабгача тарбия болалар муассасалари, маориф, соғлиқни сақлаш ва коммунал-хўжалик объектларини ишга тушириш юзасидан план-топшириқларини бажаришлари;

қурилиш самарадорлиги оширилиши, қурилиш муддатлари қисқартирилиши ва сифати яхшиланиши, фойда олиш ва қурилишни бошқаришнинг ташкилий структурасини яхшилаш, қурилиш-монтаж ташкилотларини ва қурилиш индустрияси корхоналарини йириклаштириш, қурилишнинг саноат методларини янада ривожлантириш асосида қурилиш-монтаж ишлари таннархи арзонлаштирилиши; прогрессив лойиҳа ечимлари жорий этилиши;

қурилишда, шу жумладан, иш вақти зое кетишини ҳамда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми бузилишини бартараф этиш, уюшқоқлик ва талабчанликни кучайтириш, бригада пудратини ривожлантириш, доимий ишловчи малакали кадрлар тайёрлаш, қурилиш ташкилотлари билан қурилиш индустрияси корхоналарининг ходимлари учун меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ҳисобига, шунингдек белгиланган топшириқларни бажаришда меҳнат коллективларининг ролини кучайтириш ҳисобига қурилишда меҳнат унумдорлигини анча ўстириш таъминлансин.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қурилиш ва монтаж ташкилотларини, материал ва техникани давлат планида кўзда тутилган объектлардан планда бўлмаган қурилишга жалб этишга йўл қўйиб бўлмайди, деб топдилар. Бундай фактларни давлат ва партия интизомини бузиш деб ҳисоблаб, бунда айбдор бўлган ходимларни қаттиқ жавобгарликка тортиш керак.

СССР Госпланига, СССР министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига капитал қурилиш планларини ишлаб чиқиш чоғида:

капитал маблағлар, аввало, энг янги фан-техника ютуқларини халқ хўжалигига жорий этиш, ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш, хом ашё ва қайта ишлаш тармоқларини комплекс ривожлантириш билан боғлиқ тадбирларни амалга оширишга, тармоқлараро ва ички тармоқ номутаносибликларини тугатишга сарфланишини;

капитал маблағлар ва қурилиш-монтаж ишлари лимитларининг молиявий ва моддий ресурслар билан, шунингдек, корхоналар ва объектлар қурилиш муддати нормаларга мувофиқ равишда барпо этилиши учун умуман министрликлар ва идоралар бўйича қурилиш-монтаж ташкилотларининг ҳамда территорияларнинг қувватларига мувофиқлаштирилган бўлишини;

яқин уч-тўрт йил ичида битказилмаган қурилиш ҳажмини белгиланган нормативларга келтиришни назарда тутиб, айни бир вақтнинг ўзида қурилаётган объектлар сони қисқартирилишини таъминлаш топширилди.

Капитал қурилишга доир беш йиллик планлар асосли бўлишини кучайтириш ҳамда уларни ишлаб чиқиш практикасини яхшилаш мақсадида:

СССР Госпланига халқ хўжалиги тармоқлари билан саноат тармоқларини ривожлантиришга капитал маблағ лимитларини белгилаш чоғида ишлаб турган корхона билан янги қурилишни бир бутун яхлит планлаштириш зарурлигидан келиб чиқиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш ҳажмининг пландаги ўсишига мувофиқ равишда тармоқларни ривожлантиришга капитал маблағ ажратилишини кўзда тутиш;

СССР министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига беш йиллик планларининг лойиҳаларини тайёрлаш чоғида капитал маблағ лимитларига доир ҳамда янги ишлаб чиқариш қувватларини вужудга келтиришга доир асосли таклифларни тақдим этиш, бунда мавжуд қувватлардан фойдаланиш нормативларига ва машина-ускуналар иш сменалиги коэффициентларига ҳамда меҳнат унумдорлиги анча оширилишини таъминлайдиган техника воситаларини кенг жорий этишга асосланиш, 1985 йилда машина-ускуналар иш сменалиги коэффициентларини ва тегишли тармоқлар бўйича машина-ускуналар йиллик иш фонди нормаларини ишлаб чиқиб, СССР Госплани ҳамда СССР Меҳнат ҳамда социал масалалар давлат комитети билан келишиб тасдиқлаш, шунингдек навбатдаги ҳар бир беш йиллик учун мазкур коэффициентлар, нормалар ва нормативларни аниқлаб бориб, 1986-1990 йилларда мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш нормативларини белгилаш;

қурилиш-монтаж ишларини бажараётган министрликлар ва идораларга беш йиллик планлар таркибида территориал жиҳатдан бинокорлик материаллари саноати, қурилиш-монтаж ташкилотлари ҳамда корхоналарининг ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантиришга доир қисмини барвақт ишлаб чиқиш, СССР Госпланига эса шу мақсад учун зарур капитал маблағ ажратишни кўзда тутиш қайд этиб ўтилди.

Буюртмачи министрликлар ва идоралар 1985 йилнинг 1 апрелигача ўн иккинчи беш йилликка ўтадиган қурилишлар бўйича корхоналарнинг юксак техникавий даражада бўлишини таъминлаш, лойиҳа ва сметалардаги ҳар хил ортиқчаликларни тугатиш мақсадида лойиҳа-смета ҳужжатларини қайта кўриб чиқиб аниқласинлар, шунингдек қурилиши биринчи навбатда зарур бўлмаган ёки бирмунча кечроқ муддатларга қолдирилиши мумкин бўлган объектларни аниқлаб, шунинг ҳисобига қурилишларнинг смета қийматини пасайтирсинлар.

Қарорда шу нарса белгилаб қўйилдики, СССР министрликлари ва идоралари билан иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари планлаштирилаётган йилдан олдинги йилнинг 1 апрелига қадар ишлаб чиқариш аҳамиятидаги энг муҳим қурилишлар бўйича беш йиллик планнинг планлаштирилаётган йиллик топшириқларини конкретлаштиришга доир таклифларни СССР Госпланига тақдим этадилар. СССР Госплани планларни тузиш чоғида планлаштирилаётган йилдан олдинги йилнинг апрелида умуман асосий қурилиш министрликлари бўйича ва территориал жиҳатдан пудрат ташкилотларининг мавжуд қувватларини ва планлаштирилаётган даврда уларни ривожлантириш истиқболларини, мазкур территорияда биринчи навбатда энг муҳим қурилишлар бўйича белгиланаётган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми бажарилишини таъминлашни ҳисобга олиб, пудрат ишларининг лимитларини белгилайди.

СССР Госплани, СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари 1985 йилдан бошлаб беш йиллик планлар асосида планлаштирилаётган йилда кварталлар бўйича тақсимлаб ва шундан кейинги йилда эса ярим йилликларга тақсимлаб ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда объектларни ишга тушириш планларини таъминлашлари, капитал маблағ ва қурилиш-монтаж ишларининг лимитларини ҳамда қувватлар ва объектларни белгиланган муддатларда ишга тушириш учун машина-ускуналар етказиб беришни кўзда тутишлари, 1985 йилда уй-жой бинолари ва социал-маиший объектлар қурилишини узлуксиз икки йиллик муддатга планлаштиришга ўтишни ниҳоясига етказишлари керак.

Шундай тартиб жорий этиладики, бунда янги корхоналар қурилиши мазкур тармоқдаги мавжуд корхоналарнинг қувватлари уларни техника билан қайтадан қуроллантириш ва реконструкция қилишни ҳисобга олганда тўлиқ фойдаланилаётган, кейинги йилга ўтказилаётган қурилишлар учун эса улар ишга туширилишини ўз вақтида таъминлашга капитал маблағ ажратилган тақдирда, шунингдек белгиланган муддатларда тасдиқланган лойиҳа-смета ҳужжатлари бўлган, бу ҳужжатларда зарур ҳолларда ишга тушириладиган комплекслар белгиланган тақдирдагина планга киритилиши мумкин.

СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари корхоналарнинг малакали кадрлар билан таъминланишини яхшилаш, ишга туширилаётган ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ўзлаштириш ҳамда улардан тўлиқ фойдаланиш учун уй-жойлар, социал-маиший ва коммунал хўжалик объектлари корхоналар ишга тушириладиган вақтга қадар қуриб битказилишини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш объектлари қурилишини планлаштириш ҳамда уларни комплекс қуриш юзасидан белгиланган тартибга қатъий риоя этилишини таъминлашлари лозим.

Қарорда белгилаб қўйилдики, янги юксак самарали технология жараёнларини ва машина-ускуналарни жорий этиш негизида мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш ҳамда техника билан қайта қуроллантириш яқин йилларда ва келгусида ишлаб чиқариш қувватларини ошириш соҳасидаги сиёсатнинг асоси бўлиши керак. Шу муносабат билан СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари ҳамда СССР Госплани мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришнинг 1985 йилга ва ўн иккинчи беш йилликка мўлжалланган планлари, шунингдек тегишли тармоқлар бўйича ана шу ишларни амалга ошириш йиғма планларининг ишлаб чиқилишини таъминлашлари шарт.

СССР министрликлари, идораларига, Госснабга, унинг территориал органларига, «Союзглавкомплект»га ва машина-ускуналар етказиб берувчи ташкилотларга корхоналарни реконструкция қилиш ҳамда техника билан қайта қуроллантириш борасидаги ишларни бажариш учун машина-ускуналар билан материаллар комплект ҳолда ва биринчи навбатда етказиб берилишини таъминлаш топширилди.

Буюртмачи корхоналарнинг, қурилиш ва лойиҳа ташкилотларининг раҳбарларига реал шароитларни ва бажариладиган ишлар характерини ҳисобга олиб ишлаб чиқиладиган ва келишиб олинадиган сметаларга мувофиқ мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш ҳамда техника билан қайта қуроллантириш билан боғлиқ ишларни амалга ошириш ҳуқуқи берилди ва шунга рухсат этилди. СССР Госстройи СССРнинг манфаатдор министрликлари ва идораларининг иштироки билан мазкур ишларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тузиш тартибини ишлаб чиқиши ва СССР Госплани билан келишиб тасдиқлаши лозим.

СССР министрликлари ва идоралари билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига лойиҳалаш сифатини яхшилаш ҳамда қурилишнинг мақсадга мувофиқлигини кучайтириш учун 1985 йилдан бошлаб халқ хўжалиги тармоқларини ва саноат тармоқларини ривожлантириш ҳамда жойлаштириш схемаларига, ишлаб чиқарувчи кучларни иқтисодий районлар ҳамда иттифоқдош республикалар бўйича ривожлантириш ва жойлаштириш схемаларига асосланиб, СССР Госплани ва СССР Госстройи планларининг лойиҳаларини тузиш чоғида белгилайдиган катта ва мураккаб қурилишлар ҳамда иншоотлар (зарур бўлган тақдирда эса бошқа объектлар бўйича ҳам) қурилишининг техникавий-иқтисодий асосларини ишлаб чиқишни, техникавий жиҳатдан мураккаб бўлмаган бинолар ва иншоотларни қоида тариқасида тасдиқланган нархларга мувофиқ типовой лойиҳалар ҳамда такрорий қўлланиладиган тежамли якка лойиҳалар асосида барпо этилишини назарда тутиш топширилди. Қурилишнинг пудрат ташкилоти билан келишилган, тасдиқланган техникавий-иқтисодий асослаш кўзда тутилган мўлжалдаги қиймати лойиҳалаш ва қурилишнинг бутун даври учун лимит бўлиши ҳамда капитал қурилиш планларини тузиш чоғида ҳисобга олиниши лозим. СССР Госплани билан СССР Госстройига техникавий-иқтисодий асосларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш тартибини белгилаш таклиф этилди.

СССР Госстройи, СССР Госплани, СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети СССР министрликлари ва идоралари ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг иштирокида лойиҳа-смета ишини янада такомиллаштириш тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқиб, СССР Министрлар Советига тақдим этсинлар, бу таклифларда фан ва техника ютуқларини, Ватан ва чет эл илғор тажрибасини лойиҳаларда рўёбга чиқариш, лойиҳа ҳужжатларининг сифатини яхшилаш, лойиҳа ечимларининг техникавий ва иқтисодий даражаси учун қурилиш-смета қийматининг тўғри белгиланиши ва амалий лойиҳалаш чоғида унга риоя этилиши учун мансабдор шахсларнинг шахсий масъулиятини ошириш, қурилиш ташкилоти лойиҳалари ҳамда ишларни бажариш лойиҳалари сифатли тузилишини таъминлаш, лойиҳа ва қидирув ташкилотларида кадрларни мустаҳкамлаш ҳамда қурилишнинг пировард натижаларидан уларнинг манфаатдорлигини таъминлаш чораларини кўзда тутсинлар.

Қарорда қайд этиб ўтилганидек, кейинги йилларда шундай бир нотўғри аҳвол вужудга келдики, бунда кўпгина қурилиш-монтаж трестлари — бош пудратчилар корхоналарнинг, бинолар ва иншоотларнинг белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилишини таъминлаш учун масъулиятни пасайтириб юбордилар, қурилиш ишларини мувофиқлаштиришга доир вазифаларини қониқарсиз бажармоқдалар.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, қурилиш-монтаж тресты (қурилиш-монтаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ёки трестга тенглаштирилган бошқа ташкилот) қурилиш ишларини бошқаришнинг хўжалик ҳисобидаги асосий бўғини бўлиши керак. Трестларнинг раҳбарлари ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда объектлар ўз вақтида ишга туширилиши учун, қурилиш-монтаж ишлари ишлаб чиқилган ва тасдиқланган комплекс графикларга мувофиқ равишда бажарилиши, меҳнат унумдорлигини ўстириш, фойда олиш ҳамда қурилиш-монтаж ишлари таннархини арзонлаштириш топшириқларининг адо этилиши ва бошқа техникавий-иқтисодий кўрсаткичларга риоя этилиши учун жавобгардирлар.

Трест — бош пудратчи қурилиш барча участкалари фаолиятининг мувофиқлаштирилишини таъминлаши шарт ва унинг тасдиқланган иш планлари ҳамда графикларини бажариш билан боғлиқ масалалар юзасидан қарорлари қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар қурилишнинг барча қатнашчилари учун мажбурийдир.

Министрликлар ва идоралар 1985 йилнинг 1 кварталидан кечикмай ҳар бир трестнинг структурасини тасдиқлашлари, қоида тариқасида унинг составига ишлаб чиқариш бирлиги сифатида қурилиш-монтаж бошқармалари, ишлаб чиқариш технология комплектацияси бошқармаси ҳамда трест бажараётган ишларнинг хусусиятига боғлиқ бўлган бошқа бўлинмалар киришини назарда тутишлари керак. Трест унинг бўлинмаларини зарур механизация ва транспорт воситалари билан таъминлаш йўли билан ёки министрликлар ҳамда қурилиш бош территориал бошқармалари составида бўлган транспорт ва механизация ихтисослаштирилган ташкилотларининг ишлаб чиқариш бўлинмаларини трестга оператив бўйсундириб қўйиш орқали ана шундай воситалар билан таъминлаши лозим. Бунда мазкур ихтисослаштирилган ташкилотларнинг фаолияти қурилиш ишларининг пировард натижаларига асосланиб баҳоланиши керак.

Қурилиш министрликлари ва идоралари, қурилиш бош территориал бошқармалари ҳамда қурилиш-монтаж трестлари қурилиш сифатини яхшилаш, ишларни бажариш норма ва қоидаларига риоя этилиши устидан назорат ҳамда контролни кучайтириш юзасидан конкрет тадбирларни амалга оширишлари, шунингдек мазкур тадбирларнинг бажарилиши

(Давоми иккинчи бетда).

ОСИЁ ВА АФРИКА ХАЛҚЛАРИ БИРДАМЛИГИ ТАШКИЛОТИНИНГ VI КОНГРЕССИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, мустамлакачилик ва ирқчиликнинг сўнгги манбаларини тугатиш учун, империализмнинг Осиё ва Африка мамлакатлари мустақиллигига қилаётган агрессив ҳамлаларига қарши, янги мустамлакачиликка ва миллатлараро корпорацияларнинг талончилик сиёсатига қарши курашнинг энг зарур масалаларини кўриб чиқиш мақсадида озод Жазоир диёрида тўпланган Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти VI конгрессининг қатнашчиларини чин кўнгилдан табриклайман.

Сизларнинг анжуманингиз халқаро кескинлик кучайиб, ядро уруши хавфи пайдо бўлган вазиятда тўпланди. Вужудга келган вазият учун Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари бевосита жавобгардирлар. Улар тарих ғилдирагини тескари буриб юборишга интилиб, қуролланиш пойгасини кучайтирмоқдалар, кўпгина мустақил мамлакатларга нисбатан давлат йўли билан террор ўтказмоқдалар. Империализмнинг Европадаги агрессив сиёсати Осиё, Африка, Лотин Америкасидаги, Ҳинд океани ҳавзасидаги маҳаллий можароларни авж олдириш билан қўшилиб кетмоқда, космосни ҳарбийлаштириш хавфи кучаймоқда.

Озодликка эришган мамлакатлар, қўшилмаслик ҳаракати, Осиё ва Африканинг кенг жамоат кучлари, шу жумладан сизларнинг ташкилотингиз империалистик агрессия кучларига қарши, Яқин Шарқ, Африка жануби, Марказий Америка проблемалари тезроқ ва одилона бартараф этилиши учун, озодликка чиққан мамлакатлар олдида социал-иқтисодий тараққиёт соҳасида турган катта-катта вазифаларни ҳал этиш учун олиб бораётган кураш мана шундай шароитда янада муҳим аҳамият касб этади.

Совет Иттифоқининг ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг қатъий, принципиал сиёсати империализмнинг телбанамо йўлига қарама-қарши бўлиб турибди. Улар илгари сурган реалистик ташаббуслар халқаро аҳволни тубдан соғломлаштиришга, халқларнинг озодлигини ҳимоя қилишга ва уларнинг мустақиллигини мустаҳкамлашга, қуролланиш пойгасини жиловлашга, қирғинчилик келтирувчи ядро урушининг олдини олишга қаратилган. Бу куч-ғайратлар Осиё ва Африка халқларининг орзу-умидларига мос бўлиб тушишига ишончимиз комил.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотига ўзининг барча мамлакатлар кенг халқ оммаси манфаатларига мос бўлиб тушадиган олижаноб вазифаларини амалга оширишда янгидан янги муваффақиятлар тилайман.

К. ЧЕРНЕНКО.

ЧЕГАРАЧИЛАРГА ҚУТЛОВЛАР

СССР Давлат хавфсизлиги комитети чегара қўшинларининг 66 йиллиги арафасида Қизил Байроқ орденли Шарқий чегара округининг шахсий состави турмушида шонли воқеа рўй берди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко округнинг, панфиловчи чегара отряди ва «Хоргос» чегара заставасининг қўмондонлигини, барча жангчиларини чегарачилар куни билан самимий табриклади.

30-йилларда жануби-шарқий чегарада Ватан душманларига қарши курашда актив қатнашган Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбари чегарачиларнинг фикр-ўйлари ва ишларини яхши билади ва тушунади. Шу ерда «Хоргос» чегара заставасида унинг ҳарбий хизмати ўтган ва партиявий гаржимаи ҳоли бошланган эди.

Ўртоқ К. У. Черненко ўз табрик хатларида кескин тус олган халқаро вазият шароитида Коммунистик партия чегара қўшинлари олдига Ватанимиз чегараларининг ҳимоя қилинишини янада мустаҳкамлаш юзасидан муҳим вазифа қўйганини уқтириб ўтди. У чегарачиларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва хизматда янги муваффақиятлар тилади.

Округнинг шахсий состави КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг эзгу тилаклари ва йўл-йўриқларини партиянинг совет чегаралари мустаҳкамлиги тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлигининг янги ифодаси деб, СССРнинг «СССР Давлат чегараси тўғрисида»ги Қонунида чегара қўшинлари зиммасига юклатилган вазифаларни ҳал этиш соҳасидаги ўз фаолиятининг жанговар программаси, деб қабул этди.

КПСС раҳбари ва давлатимиз бошлиғининг қутловлари ҳар бир чегарачининг ижодий куч-ғайратларини жўш урдириб юборди, жонажон Коммунистик партияга фарзандларча ташаккур ва миннатдорчилик юксак туйғуларини кучайтирди. КПССнинг раҳбарлиги — чегара қўшинларининг куч-қувват манбаидир, уларнинг улуғ Ватанимиз чегараларини қўриқлаш ва ҳимоя қилишдаги муваффақиятлари асосларининг асосидир.

Партиянинг Совет давлати хавфсизлиги тўғрисидаги эътибори ва ғамхўрлигидан руҳланган округ жангчилари, чегара қўшинларининг бугун шахсий состави СССР Давлат чегарасининг муҳофазаси пишиқлигини ошириш устида янада сабот билан меҳнат қилмоқдалар, профессионал маҳоратни кун сайин оширмоқдалар, ҳушёрликни кучайтирмоқдалар, жанговар шайлик, уюшқоқлик ва тартибни юксак даражада сақламоқдалар. Буни улар партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасидаги ўз фаолиятининг бош мақсади ва мазмуни, деб биладилар.

(ТАСС).

КИНОФЕСТИВАЛЬ КУНДАЛИГИ

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ
Тошкент-84

ЭКРАН — ДАВР ҲУЖЖАТИ

Бу нозик-ниҳол аёлни кўрган киши снарядлар портлаб турган жойларга қўлида кинокамера билан бориб ўз ишини мардона бажара олишини тасаввур этиши қийин. Сальвадорлик кинооператор Лорена Мендез Тошкентга Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг VIII халқаро фестивалига олиб келган «Озодлик йўли» фильми айни мана шундай шароитда вужудга келтирилди. Сальвадор ватанпарвар кучларининг Америка империализмига қарши курашаётган мамлакат тўғрисидаги ҳақиқатни жаҳон аҳлига ҳикоя қилишга интилаётган кинопублицистларининг лентаси бугун киноанжуман экранида намойиш этилди.

Кинокамерани ўз қуролига айлантирган биз каби кишилар ҳозирча Сальвадорда жуда оз, — дейди Лорена. — Ишимиз эса жуда кўп. Бу — революция ишидир. Бизнинг фильмимиз халқ озодлиги ва Ватан мустақиллиги учун эркаклар билан биргаликда довюраклик билан жанг қилаётган партизанлар отрядидаги дугоналаримнинг курашини тасвирлайди.

Фестиваль экранига тақдим этилган ҳужжатли ленталарнинг кўпчилиги ер куррасининг оловли нуқталарида яратилган. Турли мамлакатларнинг кинематографиячилари ер юзи халқларининг тинчликка интилиши тўғрисидаги фильмларни олиб келишган. Улар ҳушёрликка даъват этиб, бонг уради, Хиросима фожиаси ер юзида ҳеч қачон такрорланмасин! — деб талаб қилади.

Япон режиссёрлари Садафуми Шино билан Тойхико Хараданинг «Хиросима аҳолиси чизган расмлар» фильми бундан қирқ йил муқаддам атом бомбардимони даҳшатини бошдан кечирган ва Америка империализми жинояткорона сиёсатининг фожиали оқибатларини тўла-тўкис англаб олган кишилар билан таништиради.

Фестивалда СССР халқ артисти Малик Қаюмов ўз ўртоқлари — афғон кинематографиячилари билан яна учрашди.

— АДРдаги касбдошларим фестивалга келтирган «Қочиш» лентасини алоҳида марок билан томоша қилдим. — дейди у. — Уларнинг ижодий муваффақиятлари мени қувонтиради: чунки мен ёш кинематографиячининг дастлабки қадамларини ўз кўзим билан кўрганман, афғон дўстлар билан ёнма-ён туриб ишлаганман. Биз «Афғонистон, революция давом этади...» лентасини бирга суратга олган эдик.

Фестиваль Ўзбекистон билан учрашмоқда. Ўзбекистон фестиваль билан учрашмоқда. Якшанба куни уч қитъа кинематографиячилари Самарқанд меҳмони бўладилар.

(ЎзТАГ).

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, КХДР Президенти Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Халқ Демократик Республикасининг партия-давлат делегацияси 25 май куни Москвадан жўнаб кетди. Делегация КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан мамлакатимизга келган эди.

Делегация жўнаб кетиш олдидан Кремлда, КХДР билан СССРнинг давлат байроқлари кўтарилган Катта Кремль саройи олдидаги майдонда уни кузатиш маросими бўлди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко Ким Ир Сен билан, делегация аъзолари билан самимий хайрлашди.

Маросимда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитети секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети секретари Н. И. Рижков, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Автомашиналар кортежи мотоциклчиларнинг фахрий эскорти ҳамроҳлигида Кремлдан вокзал томон йўл олади.

Вокзалда Ким Ир Сенни, делегация аъзоларини Н. А. Тихонов, А. А. Громико, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, К. В. Русаков ўртоқлар, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

КОНГРЕССДА ҚАТНАШИШ УЧУН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе бошчилигидаги Совет делегацияси 26 май куни Москвадан Жазоирга жўнаб кетди. Делегация Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти VI конгресси ишида қатнашади.

Аэропортда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

Р. АСАДНИНГ СССРга ВИЗИТИ ҲАҚИДА

Сурия Араб Республикасининг вице-президенти Р. Асад СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан шу йил май ойининг охирида дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келади.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АКАДЕМИГИ К. Е. ЖИТОВНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали илмий-педагогик фаолияти, партия ва совет кадрларини тайёрлашдаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига саксон йил тўлиши муносабати билан Тошкент Олий партия мактабининг профессори Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Константин Евлампиевич **Житов Халқлар Дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль 1984 йил 25 май.

АКТУАЛ МАВЗУДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия-хўжалик активлари мактабининг навбатдаги машғулоти бўлди.

СССР Фан ва техника давлат комитети ва СССР Фанлар академияси системали тадқиқотлар Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти лабораториясининг раҳбари В. Н. Герасимович «Бутун хўжалик механизмининг соз ва узлуксиз ишлаши — ривожланган социализмни такомиллаштириш умумий жараёнининг таркибий қисмидир» деган мавзуда лекция ўқиди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

учун қурилиш-монтаж ташкилотлари ҳамда корхоналари инженер-техник ходимларининг ва биринчи навбатда бош инженерларининг масъулиятини оширишлари шарт. Қурилишни ташкил этиш лойиҳалари ҳамда ишларни бажариш лойиҳалари бўлмаган тақдирда қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга йўл қўйилмасин. Шу йил ва ундан кейинги йилда ишга тушириладиган қурилишлар мавжуд ресурслар ҳисобидан ишчи кучи, материаллар, қурилиш техникаси ва транспорт воситалари билан йил бошидан батамом таъминлансин, токи қурилиш графиклари ҳамда қувватлар ва объектларни ишга тушириш юзасидан белгиланган топшириқларни сўзсиз бажариш таъминлансин.

СССР Қурилиш министрликларига, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, қурилиш ташкилотлари бўлган СССРнинг бошқа министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига капитал қурилишни бошқаришдаги кўп поғоналиликни бартараф этиш ҳамда 1984-1985 йилларда икки ва уч бўғинли бошқариш системасига ўтишни таъминлаш таклиф этилди. Қурилишни бошқариш бош схемаларини ишлаб чиқиш ҳамда тасдиқлаш тартиби билан муддатлари белгиланди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош ва автоном республикаларининг Министрлар Советларига, халқ депутатлари Советлари ўлка ва область ижроия комитетларига 1985 йилнинг 1 кварталидан кечиктирмай қурилишни бошқариш территориал схемаларини ишлаб чиқиб, бунда қуйидагиларни таъминлашни топширдилар:

областлар, ўлкалар, автоном республикаларда ва областларга бўлинмаган иттифоқдош республикаларда қурилиш ишларини қоида тариқасида мазкур региондаги барча буюртмачиларнинг ишларини (бажарилиши ихтисослаштирилган министрликлар зиммасига юкланган ишлар бундан мустасно) бажариш зиммасига юкланган битта умумий қурилиш министрлиги ташкилотлари томонидан амалга оширилишини ҳамда қурилиш бош территориал бошқармаларининг фаолияти ишларнинг ҳажмига қараб бир ёки бир қанча областларга жорий этилиши мумкинлигини назарда тутиб, қурилишни бошқариш структураси тартибга солинсин. Умумий қурилиш министрликларининг бош территориал бошқармалари зиммасига иш олиб бораётган районда қурилиш ташкилотлари қувватларининг ҳамда уларнинг ишлаб чиқариш базалари ривожлантирилишини мувофиқлаштираётган қурилишни бошқариш бош территориал органлари вазифаси юклатилсин;

параллел ишлаётган майда қурилиш ташкилотлари бирлаштирилиши, уларнинг идораларга бўйсунуви оқилона тарзда ўзгартирилиши ва қурилиш-монтаж ташкилотлари йириклаштирилиши лозим. СССР Молия министрлиги, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети ва СССР Қурилиш министрликлари қурилиш-монтаж ташкилотларини йириклаштиришдан ва шу асосда ишнинг иқтисодий самарадорлиги ҳамда рентабеллик даражаси ўстирилишидан уларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга қаратилган таклифларни СССР Министрлар Советига тақдим этишлари керак;

областларга бўлинмаган иттифоқдош республикалар, автоном республикалар, ўлкалар, областларнинг территориясида жойлашган қурилиш индустрияси корхоналари (қурилиш-монтаж ишлари махсус турларини бажариш юкланган министрлик ва идораларнинг корхоналари бундан мустасно), қоида тариқасида, қурилишни бошқариш бош территориал органлари қарамоғида жамланиши лозим. Қурилиш индустриясининг базасини ривожлантириш чоғида ана шу органлар мазкур районда қурилиш-монтаж ишларини бажараётган барча ташкилотларнинг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олишлари шарт. СССР Госплани шу мақсад учун қурилиш министрликларига зарур капитал маблағ ажратиб берсин.

Министрликлар ва идораларга СССР Госпланининг белгилашига қараб ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш, реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш, иморатлар ва иншоотларни капитал ремонт қилиш ишларини бажарувчи ташкилотларни сақлаб қолишга, шунингдек хўжалик усули билан қурилишни амалга оширишга ижозат берилди.

СССР Госплани, СССР Госстройи, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети ҳамда СССР Молия министрлиги СССР қурилиш министрликлари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари иштирокида кўрсатилган территориал схемаларни кўриб чиқсинлар ва қурилишни бошқаришнинг бош схемаларини тайёрлаш пайтида улардан фойдалансинлар.

СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги учун беш йиллик ва йиллик планларда ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш топшириқларини тасдиқлаш зарур, деб топилди. СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ўзига қарашли барча ташкилотларнинг қўшимча пудрат шартномаларга мувофиқ белгиланган ишларнинг ҳажмларини қувватларнинг ишга туширилиши графикларига ва топшириқларга мувофиқ равишда бажаришларини таъминлаши шарт. Бу нарса министрлик ташкилотларининг фаолиятини баҳолашда ва иқтисодий рағбатлантиришда эътиборга олиниши керак. Қурилиш майдонларидаги тегишли ишларнинг ҳажмини анча қисқартиришни назарда тутиб, министрликка қарашли корхоналарда буюмларнинг конструкциялари ва заготовкаларини тайёрлашни кенгайтириш ва уларни монтаж қилиш учун тайёр ҳолда қурилишларга етказиб бериш тадбирлари ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин.

Қурилиш ташкилотлари турган жойлардан анча олисдаги ва мамлакатнинг ўзлаштирилмаган районларидаги объектларни қуриш муддатларини қисқартириш, бутун кучни ишга тушириладиган энг муҳим қурилишларга жамлаш мақсадида қурилиш министрликлари ва бошқа ташкилотлар зиммасига қурилишдаги ҳаракатчанликни ошириш тадбирларини ишлаб чиқиб, бажариш вазифасини юклайдиган тадбирлар кўзда тутилди.

Қурилишдаги хўжалик механизмини янада такомиллаштириш мақсадида 1985 йилдан бошлаб тажриба тариқасида бир қанча ишлаб чиқариш, социал-маиший объектлар ва уй-жой биноларини тўла-тўкис қуриб битказишни амалга ошириш белгиланди, бунда қурилишнинг сметадаги ва ҳақиқий қиймати ўртасидаги тафовут ҳисобига пудратчи қурилиш ташкилотларининг моддий рағбатлантирилишини ошириш назарда тутилади.

Бу тажриба СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг «Главсредуралстрой» бош бошқармаси, СССР Саноат қурилиши министрлигининг «Главсредневольжскстрой» бош бошқармаси, СССР Қурилиш министрлигининг «Главзапстрой» бош бошқармаси қурилиш ташкилотларида ва Белоруссия ССР қурилиш министрликларида ўтказилсин. СССР давлат комитетларига тегишли министрликлар ва Белоруссия ССР Министрлар Совети иштирокида тажриба тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиб тасдиқлаш, унда қурилиш ташкилотларининг, шунингдек буюртмачилар, лойиҳаловчиларнинг, материаллар ва асбоб-ускуналар тайёрловчилар ва етказиб берувчиларнинг инвестиция жараёни барча босқичларидаги мустақиллигини кенгайтириш ва масъулиятини оширишни кўзда тутиш топширилди.

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг, СССР Саноат қурилиши министрлигининг, СССР Қурилиш министрлигининг, Узоқ Шарқ районларидаги қурилиш министрлигининг, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг, СССР Кўмир саноати министрлигининг, СССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг, Нефть ва газ корхоналари қурилиши министрлигининг ишлаб турган қурилиш ва монтаж ташкилотлари составидан, шунингдек қурилиш индустрияси корхоналари составидан янги техникани, илғор технологияни, қурилишни комплекс механизациялашни қўлланиш, моддий ресурсларни тежаш, юксак меҳнат унумдорлиги ва маданиятини, ишларнинг юқори сифатини таъминлаш, қурилиш ишларини бажаришнинг мамлакатимиздаги ва чет эллардаги илғор тажрибасини жорий қилиш соҳасидаги намунали ташкилот ва корхоналарни ажратиб олиб, яқин 3-5 йил ичида халқ хўжалигининг турли тармоқларида қурилишни ташкил этиш ва ишларни бажаришда ибрат бўлиб қолиши лозим бўлган бир қанча объектларни намунали тарзда қуриш тўғрисидаги таклифи қабул этилди.

Капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини тубдан яхшилаш учун буюртмачи министрликлар, идоралар, корхоналарнинг ва ташкилотларнинг масъулиятини анча ошириш зарур, деб топилди. Улар капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини анча оширишга, қувватларни, объектларни, асосий фондларни ишга туширишга оид топшириқларнинг белгиланган муддатларда бажарилишига ҳамда янги ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватларини норматив муддатларда ўзлаштиришга қаратилган тадбирларни 1984-1985 йилларда ишлаб чиқишлари керак. Буюртмачи корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбар ходимларини мукофотлаш пайтида шу топшириқларнинг бажарилиши эътиборга олиниши керак. Уларга лойиҳаларда Ватанимиздаги ва чет эллардаги илғор тажрибадан фойдаланиладиган техникавий ечимларнинг қўлланилишини, асбоб-ускуналарга ўз вақтида тўғри буюртмалар берилишини, асбоб-ускуналар комплект тарзда етказиб берилишини ва унинг графикка мувофиқ монтажга топширилишини, лойиҳа-смета ҳужжатларининг ўз вақтида ишлаб чиқилишини, уларнинг юқори сифатли ва комплект бўлишини, объектлар қурилиши смета қийматининг тўғри белгиланишини ҳамда ишларни бажариш жараёнида шу қийматнинг ўзгармаслигини таъминлаш таклиф қилинди.

Машинасозлик министрликлари ва буюртмачи министрликлар 1985 йилда ва ўн иккинчи беш йилликда ишга тушириладиган объектларга етказиб бериладиган технология асбоб-ускуналарининг техникавий даражасини ва комплектлигини ошириш тадбирларини ишлаб чиқиб, рўёбга чиқаришлари, бунда мазкур асбоб-ускуналар қувватлари ишга туширилган пайтда илғор техникавий-иқтисодий кўрсаткичларга мувофиқ бўлишини таъминлашга, СССР Госснаби ҳузуридаги «Союзглавкомплект» бош бошқармаси эса 1985 йилдан бошлаб қурилаётган ва реконструкция қилинаётган объектларни буюртма-лойиҳа ҳужжатларига мувофиқ равишда ҳамма турдаги асбоб-ускуналар, приборлар ва махсус материаллар билан комплектлашни таъминлашга мажбурдирлар.

Асбоб-ускуна етказиб берувчи министрликлар қурилаётган объектларга керакли асбоб-ускуналарни тайёрлаш ва комплект тарзда етказиб бериш муддатларига қатъий риоя этилишини, технология асбоб-ускуналарининг мураккаб турларини контрол тарзида йиғиб ўтказилишини, ўзлари етказиб берадиган асбоб-ускуналарни монтаж қилишда бош бўлишида, созлаш-ишга тушириш ишларини бажаришда ва асбоб-ускуналарни лойиҳа қувватига етказишда асбоб-ускуна етказиб берувчи корхоналарнинг иштирок этишларини таъминлашлари лозим.

Қарорда қурилишнинг моддий-техника таъминотини янада такомиллаштиришга оид бир қанча тадбирлар белгиланди. СССР Госснабининг территориал органлари қурилишлар учун нарядлар ва буюртмаларга мувофиқ, шунингдек қурилиш-монтаж ишларини бажариш графикларини эътиборга олиб ресурсларни номенклатурага ва сортларга биноан комплект тарзда етказиб беришлари керак. Етказиб бериладиган материалларнинг номенклатураси истеъмолчининг розилигисиз ўзгартирилса ва бу нарса шу материаллар сарфининг кўпайишига олиб борса, шу органлар ва етказиб берувчи корхоналар қурилиш ташкилотларига шу материалларнинг йўл қўйилган нобудгарчилиги ўрнини тўлдиришга мажбурдирлар. СССР Госснабининг базаларида қурилиш ташкилотларини бир маромда таъминлаш учун материалларнинг зарур запасларини вужудга келтириш кўзда тутилсин.

Планлаштирилаётган йилнинг биринчи ярми учун қурилиш министрликларига моддий ресурсларни аванс тарзда олдиндан нарядлашни шундан олдинги йилнинг иккинчи ярми учун кўзда тутилганидан кам бўлмаган миқдорда амалга ошириш, шу министрликларга автомобиллар, бульдозерлар, экскаваторлар, тракторлар ва қурилиш кранларини йилнинг биринчи ярмида шу механизмлар йиллик фондларининг камида 55 проценти миқдорида ажратиш ва етказиб бериш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Капитал маблағдан самарали фойдаланишни, уни ишга тушириладиган ва энг муҳим қурилишларга жамлашни, ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларни ишга тушириш топшириқларини бажаришини, чала қолган қурилиш ҳажмлари қисқартирилишини таъминлашда СССР Қурилиш банки билан СССР Давлат банкининг ролини ошириш кўзда тутилди. План топшириқлари тўла ва ошириб бажарилишини иқтисодий рағбатлантиришни, кредитлаш, қурилишларни пул билан узлуксиз таъминлаш системасини яхшилашга, қурилиш ташкилотларининг рентабеллигини оширишга ва уларнинг зарар кўришини тугатишга қаратилган қўшимча тадбирлар жорий этилади.

Мазкур қарорни ривожлантириш тарзида СССР давлат комитетларига СССРнинг тегишли министрликлари ва идоралари иштирокида қурилишдаги меҳнат унумдорлигини янада ошириш, шу жумладан қурилиш ташкилотларини техника билан қайта қуроллантириш, ишларни бажаришнинг илғор усулларини жорий этиш ҳамда самарали қурилиш материалларидан кенг фойдаланиш, шунингдек меҳнатга ҳақ тўлаш ва мукофотлаш системасини такомиллаштириш ҳисобига ошириш масалалари юзасидан қарорлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш топширилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет ва хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қурувчилар, монтажчилар ва қурилишнинг бошқа қатнашчилари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига амал қилиб, капитал қурилишни тубдан яхшилаш, унинг самарадорлигини, сифатини ошириш ва қийматини камайтириш, меҳнат унумдорлигини муттасил юксалтириш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар, қурилиш муддатларини қисқартириш ҳамда қувватлар ва объектларни ишга тушириш планлари бажарилишини таъминлашдан иборат энг муҳим вазифани ҳал этишда юксак уюшқоқлик кўрсатадилар, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ФИНЛЯНДИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

М. С. СОЛОМЕНЦЕВ нутқ сўзлади

ХЕЛЬСИНКИ, 26 май. (ТАСС). Финляндия Компартиясининг бу ерда ўтказилаётган XX съездида КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси М. С. Соломенцев нутқ сўзлади.

У съезд делегатларига, барча фин коммунистларига кўп миллионли улуғ Ленин партиясидан ва унинг Марказий Комитетидан қардошлик саломи топширди, ФКПга муваффақиятлар, унинг сафларига бирлик ва жипслик, унинг меҳнаткашлар ҳаётий манфаатлари ва ҳуқуқлари учун, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда оммага таъсири кенгайишини тилаб самимий истаклар билдирди.

М. С. Соломенцев шуни таъкидладики, АҚШ маъмурияти «Совет ҳарбий хавфи» деган ғирт сохта даъволарни рўкач қилиб, жаҳон ҳукмронлигига ошкора интилмоқда ва шу йўлда қуролланиш пойгасини тинимсиз кучайтирмоқда. Бу пойга инсоният учун ядро ҳалокати хавфини туғдирмоқда. Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари ер куррасининг тобора янги-янги районларини ўз «ҳаётий манфаатлари» соҳаси, деб эълон қилиб, қўпол зулм ва ошкора зўравонлик усулларини ишга солмоқдалар, бутун-бутун халқларнинг суверен ҳуқуқларини поймол этмоқдалар. Гренада фожиаси, келгинди интервенциячиларнинг Ливандаги ваҳшиёна кирдикорлари, Сурияга қилинган тинимсиз дўқ-пўписалар, Никарагуага қарши пинҳона уруш ва Америка империализми давлат сиёсати даражасига кўтарган бошқа бир қанча халқаро терроризм ҳаракатлари мана шундан далолат беради.

Совет Иттифоқига келганда, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко таъкидлаганидек, «Коммунистик партия Марказий Комитети билан Совет ҳукумати ўзларининг ташқи сиёсий фаолиятида тинчлик манфаатларига, социализмнинг юксак принципларига муттасил амал қилиб келмоқдалар». К. У. Черненконинг нутқларида кенг миқёсдаги амалий ташаббусларнинг бутун бир комплекси таърифлаб берилгани сизларга маълум. Бу ташаббусларнинг рўёбга чиқарилиши қуролланиш пойгасини жиловлашга, халқаро вазиятни тубдан соғломлаштиришга олиб бориши мумкин бўлур эди.

Биз воқеаларнинг хатарли йўлдан ривожланишини ҳали ҳам тўхтатиб қолиш мумкин, деган фикрга асосланамиз, — деди КПСС делегациясининг бошлиғи. Дунёдаги нотинч вазият Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги муносабатларда акс этмаганини алоҳида мамнуният билан қайд этиш мумкин. Аввало, бизнинг ўзаро муносабатларимиз мамлакатларимиз 1948 йилда тузган ва бултур кейинги минг йилликнинг бошига қадар узайтирилган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартноманинг пухта негизига асосланганлиги туфайли шундай бўлиб чиқди. Биз Президент М. Койвистонинг Шартнома Шимолий Европа районидаги хавфсизликка катта таъсир ўтказади, деган фикрига ҳам тўла-тўкис қўшиламиз.

Финляндия Компартиясининг мамлакатларимиз ва халқларимиз дўстлиги ҳамда ҳамкорлигини мустаҳкамлашга қўшиб келаётган ҳиссасини КПСС юксак қадрлайди. Фин коммунистлари Совет Иттифоқи билан яхши қўшничилик ва дўстликни фин халқининг катта тарихий ғалабаси, деб билувчи Финляндиянинг барча сиёсий кучлари намояндалари билан биргаликда шу дўстликни заифлаштиришга уринаётган ҳар қандай кимсаларга зарба бераверишларидан умидвормиз.

Совет халқи келажакка комил ишонч билан қарайди. КПСС XXVI съездининг қарорига мувофиқ, ҳозир тайёрланаётган янги таҳрирдаги партия Программасида бизнинг ютуқларимиз ҳам, ривожланган социализмни такомиллаштириш тарихий босқичида олдимизда очилаётган жуда катта имкониятлар ҳам ўз ифодасини топади.

Сизларнинг съездингизда партияни ғоявий-сиёсий ва ташкилий жиҳатдан жипслаштириш масалаларига катта эътибор берилмоқда. Бу — мутлақо тўғридир.

Бизнинг ҳаракатимиз, коммунистик ҳаракат ҳозирги замоннинг энг нуфузли кучи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Қийинчиликларга, унинг айрим отрядлари вақтинча чекинишига қарамай, жаҳон революцион жараёни тинимсиз кучайиб, тобора янги-янги марраларни эгалламоқда.

Империализмга ва реакцияга қарши, тинчлик, демократия ва халқлар озодлиги учун курашдаги муваффақият кўп жиҳатдан коммунистик сафларимизнинг жипслигига, коммунистларнинг фикрлари ва ҳаракатлари бирлигига боғлиқдир.

Коммунистларнинг ғалабалари уларнинг марксизм-ленинизмга содиқлиги билан, уни практикада ижодий қўлланиш маҳорати билан чамбарчас боғлиқ эканини коммунистик ҳаракатнинг бутун тажрибаси кўрсатиб турибди. Революцион назариямиздан чекиниш, ундан фойдалана билмаслик, партия сафларининг бирлигини мустаҳкамлаш соҳасидаги конкрет ишга эътиборни сусайтириш эса, аксинча, хатоларга, муваффақиятсизликларга, мағлубиятларга олиб боришини тажриба кўрсатади.

Финляндия Компартияси XX съездининг делегатлари ўзларини съездга сайлаган партия аъзолари ва партия ташкилотларининг хоҳиш-иродасини бажариб, партиянинг мафкуравий, сиёсий ва ташкилий негизларини мустаҳкамлаш, унинг сафлари бирлигини таъминлаш учун зарур бўлган ҳамма ишни қиладилар, партия аъзолари ва партия ташкилотларининг жуда кўпчилиги эса партиянинг ягона ва маркнча-ленинча, интернационал принциплар асосида жипслашган партия бўлиши тарафдоридирлар, деди сўзининг охирида КПСС делегациясининг бошлиғи.

Финляндия Коммунистик партиясининг XX съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ИБРАТ

Наманган тикувчилик бирлашмасининг меҳнатсевар коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, меҳнатда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Бирлашманинг чеварлари элга манзур чиройли кийим-кечаклар тикиб беришда алоҳида жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Коллектив ўртасида авж олган меҳнат беллашувида КПСС XXVI съездининг делегати коммунист Тўхтахон Тўрабоева бошлиқ тикувчилар ҳамиша пешқадамлик қилишяпти. Бригадага уюшган барча тикувчи-мотористлар ҳамма вақт тайёрланаётган маҳсулотларнинг юқори сифатли бўлиши учун жон куйдирадилар, уларни биринчи тақдим этишдаёқ аъло сифатга топширадилар. Бунга асосан меҳнатдаги юксак интизомга қатъий риоя қилинаётганлиги шунингдек, ҳар бир ишчининг қўшимча бир неча касбни пухта эгаллаб олганликлари катта ёрдам бермоқда.

Бригадага топширилган ҳар бир топшириқ юқори сифат билан бажарилиши одат тусига кириб қолган. Шунинг учун ҳам энг масъулиятли янги моделларнинг асосий қисми шу коллективга топширилади, уларнинг дастлабки туркумлари аҳолининг талабини ўрганиш мақсадида магазинларга жўнатилади. Бу иш нечоғлик кўп меҳнат, юксак дид ва тажриба талаб қилишига қарамай чеварлар ўзларига юклатилган топшириқларни бемалол уддасидан чиқмоқдалар. Тўхтахон Тўрабоеванинг шахсан ўзи эса бунда алоҳида намуна кўрсатаётир.

Бундан ташқари у бирлашма техника кенгашининг аъзоси сифатида тажриба цехининг бошлиғи Муяссар Ҳусаинова, технологлар Закия Жаперова ва Тамара Григорьянцлар билан яқин ҳамкорликда элга манзур янгидан янги либосларни яратишда фаол иштирок этади.

Корхонада кенг авж олган мураббийлик ҳаракатида ҳам Тўхтахон опанинг фаолияти кўпчиликка ибратлидир.

Суратда: бирлашма техника кенгашининг аъзоларидан Тўхтахон Тўрабоева, тажриба цехининг бошлиғи Муяссар Хусаинова, технологлар Закия Жаперова ва Тамара Григорьянцлар кийимларнинг янги моделларини муҳокама қилмоқдалар.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси (ЎзТАГ).

ҚЎШИҒИМИЗ БАРАЛЛА ЯНГРАСИН!

25 май куни Тошкентда VI республика «Қўшиқ байрами»нинг якунловчи концерти бўлди.

Ш. Ёрматов билан Х. Муҳаммаднинг «Ўзбекистон жон юртим», Д. Сайдаминов билан И. Резникнинг «Тошкент кўчалари», Н. Норхўжаев билан П. Мўмининг «Чамандаги гуллар» қўшиқлари бу ерда биринчи марта янгради. Республикадаги болалар боғчалари тарбияланувчилари, мактаб ўқувчилари ва педагогика ўқув юртларининг студентлари Ватан, дўстлик ва тинчлик ҳақидаги қўшиқларни ижро этдилар.

Бу йилги «Қўшиқ байрами» Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига, фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, республика минерал хом ашё базасини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги, жамоат ҳаётида актив иштирок этганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Самаркандгеология» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг бошқа ишлардан озод қилинган секретари ўртоқ Ҳакимжон Тилпаевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог» фахрий унвони берди.

Фанимиз заҳматкашлари

АТОҚЛИ ОЛИМ

Совет тарих фанининг атоқли арбобларидан бири Константин Евлампиевич Житовнинг туғилганига 80 йил, ижтимоий, илмий-педагогик фаолиятига 60 йил тўлди. У 1904 йил 27 майда Иркутск области, Качуг районининг Гогана қишлоғида деҳқон оиласида туғилди, оғир деҳқончилик меҳнати шароитида ўсиб чиниқди. Чоризм томонидан Сибирга сургун қилинган большевиклар таъсирида К. Е. Житовда революцион ҳаракат тушунчаси пайдо бўлди. У 1920 йилда, 16 ёшли йигитлик чоғида Ленин комсомоли сафига кирди. 1921 йилда Бутунроссия комсомолининг IV съездида делегат сифатида қатнашди. Тез орада унинг ҳаётида муҳим воқеа содир бўлди. У комсомол ишида актив иштирок этганлиги учун 1922 йил февралида Коммунистик партия сафига қабул қилинди.

Константин Евлампиевич 1924 йилда ишчи факультетини муваффақият билан тамомлагач, Иркутск губерна партия комитети тавсияси билан Москва Қизил профессорлар институтига, уни тамомлагач, ВКП(б) Марказий Комитети томонидан 1928 йилда Тошкентга Ўрта Осиё Коммунистик университетига ўқитувчи қилиб юборилди.

К. Е. Житов шу пайтдан бошлаб тарихга оид асарлар ёза бошлади. Унинг ижодий ривожига машҳур тарихчилар ва шарқшуносларидан А. А. Семёнов, М. С. Андреев, П. П. Смирнов, С. Д. Муравийский, Т. Т. Андроповлар ижобий таъсир кўрсатдилар.

Константин Евлампиевич бир неча йил мобайнида Ўрта Осиё Давлат университетида ўқитувчи ва айни замонда партия тарихи институтида сектор мудири бўлиб ишлади. 1938 йилда диссертация ёқлаб, тарих фанлари кандидати деган илмий даража олишга муваффақ бўлди. Унинг 1938 йилда В. Я. Непомнин билан биргаликда ёзган «Мустамлака қуллигидан социализмга» деган асари тарих фанига салмоқли ҳисса қўшди. Бу тадқиқотда Ўзбекистоннинг капитализмни четлаб, феодализмдан социализмга ўтиш тарихи биринчи марта кенг кўламда таҳлил этилди.

Улуғ Ватан уруши йилларида К. Е. Житов Ўрта Осиё ҳарбий округи Сиёсий бошқармасида ишлаб, совет жангчиларини марксизм-ленинизм ғоялари билан қуроллантиришга хизмат қилди. Урушдан сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири, сўнгра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директори бўлиб ишлади. Уша пайтда институтда биринчи марта В. И. Ленин асарларининг тўртинчи нашрини ўзбек тилига таржима қилиш бошланган, партия тарихига оид муҳим тадқиқотларга асос солинган эди.

1952 йилда К. Е. Житов Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси ва вице-президенти қилиб сайланди. Унинг академияда ишлаган даври ижодий фаолиятида кўп янгиликлар билан нишонланди. У Ўзбекистонда февраль ва октябрь революциялари тарихини чуқур ўрганиб, муҳим асарлар яратди. Айниқса унинг «Ўзбекистонда Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси» асари алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Бу тадқиқот асосида К. Е. Житов тарих фанлари доктори деган илмий даража олишга сазовор бўлди. Муаллиф бу асарида Ўзбекистондаги Октябрь тантанасининг чуқур ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий шарт-шароитларини таҳлил қилди.

Тарихни бузиб кўрсатувчи буржуа идеологлари Ўрта Осиёда Октябрь фавқулодда ҳодиса, деб кўрсатишга уринадилар. Уларнинг фикрича, ўзбек, қозоқ, қирғиз, тожик, туркман ва қорақалпоқлар умуман революцияга тайёр бўлмаган, Улуғ Октябрь Туркистонга Россиядан зўрма-зўраки киритилган эмиш. К. Е. Житовнинг асарида буржуа сохтакорларининг бундай ғирт уйдирма хулосалари фош қилиб ташланди. Муаллиф 1905 йил революцияси таъсирида бутун Осиёда чоризмга, мустамлакачиликка ва ижтимоий зулмга қарши кураш авж ола бошлаганини, бу кураш Россиядаги революцион ҳаракат билан бевосита боғланиб кетганлигини ҳар томонлама таҳлил қилиб чиқди. Ўрта Осиёда 1916 йилда халқ қўзғолони бўлиб ўтди ва у чоризмни ларзага келтирди. Ниҳоят, Россияда бўлган 1917 йилги февраль революцияси давом этиб, Туркистонда ҳам чор ҳокимиятини ағдарди. Ана шундан кейин ўлкада ерли меҳнаткаш аҳолининг озодлик ҳаракати Россия ишчилар синфининг революцион кураши билан бирлашиб, юқори босқичга кўтарила борганлиги К. Е. Житов асарларида кенг баён этилди.

Ўлкада тузилган ишчи ва солдат Советларидан ўрнак олиб, шаҳар ва қишлоқларда маҳаллий меҳнаткашларнинг ҳам Советлари ва иттифоқлари тузилди. Революцион омманинг энг илғор вакиллари Ленин партияси сафига кирдилар. Бу асарда ўлкада Октябрь революциясини тайёрлашда рус большевиклари билан бир қаторда О. Бобожонов, М. Билолиддинов, Т. Р. Каримов, М. Миржамолов, М. Мирҳодиев, А. Толипов, Ю. Тошпўлатов, А. Ҳакимбоев каби маҳаллий революционерлар ҳам жонбозлик кўрсатганликлари таъкидлаб ўтилди. Шундай қилиб К. Е. Житов ўз асарларида Ўзбекистонда социалистик революция Ленин партияси раҳнамолигида, Россия илғор ишчилари синфининг маҳаллий меҳнаткашлар билан мустаҳкам иттифоқи натижасида рўёбга чиққанлигини кўп ҳужжатлар асосида исботлаб берди.

К. Е. Житов бир қанча коллектив асарларнинг муаллифларидан бири ва таҳрир ҳайъати аъзоси сифатида ҳам катта хизмат қилди. «Ўзбекистон ССР тарихи», «Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятининг ғалабаси», «Ўрта Осиё коммунистик ташкилотларининг тарихи», «Ўзбекистон Коммунистик партияси тарихининг очерклари», «Ленинча миллий сиёсат тантанаси» каби муҳим коллектив монографиялар унинг бевосита иштирокида яратилди.

Константин Евлампиевич ёш илмий кадрларни ўстириш, вояга етказиш масаласида ҳамиша жонбозлик кўрсатиб келди. Унинг раҳбарлигида 9 та докторлик ва 35 та кандидатлик диссертацияси ҳимоя қилинди. Кўп йиллик жамоат ва илмий-педагогик фаолияти учун К. Е. Житов икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Ҳурмат Белгиси» ордени, кўпгина медаллар, Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР Олий Советлари Президиумларининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. 1964 йилда унга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби» деган фахрий унвон берилди.

Партия ва меҳнат ветерани Константин Евлампиевич 62 йилдан бери КПСС сафида туриб партиямиз ва халқимизга чин қалбдан хизмат қилмоқда, республикамизда партия тарихи фанини ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқда.

Ҳ. ТУРСУНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси.

БУГУН — ХИМИКЛАР КУНИ

МЎЪЖИЗАКОР ТАРМОҚ

Мамлакатимиз халқ хўжалигининг биронта тармоғи йўқки, унинг тараққиёти химия билан чамбарчас боғлиқ бўлмасин. Ҳа, химия ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олган соҳа. Химия саноати тараққиётининг даражаси, унинг маҳсулотларидан фойдаланиш унумига қараб мамлакат бутун экономикаси структурасининг қай йўлдан ривожланиб бораётганини белгилаш мумкин. Халқ хўжалигини химиялаштириш ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда, фан-техника тараққиётини тезлаштиришда, озиқ-овқат ва кенг истеъмол моллари мўл-кўллигини таъминлашда кенг имкониятлар очиб беради. Биз бугунги кунда катта химия деганимизда ҳосил чўғига салмоқли барака киритадиган миллионлаб тонна ўғит ва гербицидларни, микробиология саноати ишлаб чиқараётган озуқабоп оқсилларни тушунамиз. Бензин ва парафин, сунъий тола, каучук ва шиналар, турли хил кислота ва спиртлар, пластмасса ва кинофото материаллари, кундалик турмушимизда ишлатиладиган ҳар хил моллар ҳам катта химияга киради. Химия воситаларидан фойдаланиш кишилар меҳнатини енгиллаштирмоқда, уларни рўзғор ташвишларидан халос этмоқда.

Бизнинг мамлакатимизда химия ва нефть химиясининг илдам суръатлар билан ривожланиши таъминланаётир. Тармоқдаги маҳсулотлар сифати ва хиллари борган сари такомиллаштирилмоқда, уларда мураккаб минерал ўғитлар, полимерлашган пластмассалар, анча мустаҳкам, пишиқ-пухта каучуклар улуши кўпаймоқда. Маданий-маиший ва хўжалик мақсадларида ишлатиладиган моллар тайёрлаш ортиб боряпти.

Мамлакатимизда йилдан-йилга янгидан-янги химия саноати корхоналари, цехлари, қурилмалари фойдаланишга топширилпти. Булар орасида химия гигантларидан бири бўлмиш — Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги янги қувватлар энг замонавийлиги билан алоҳида ажралиб туради.

Совет химиклари КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларида олға сурилган вазифаларни бажара бориб, юксак концентрацияли, узоқ вақт таъсир кўрсатадиган минерал ўғитлар, техникавий характеристикаси мукаммаллашган аъло сифатли полимерлар ҳосил қилиш учун янги технология жараёнларини муваффақиятли равишда ишлаб чиқмоқдалар ва ўзлаштирмоқдалар. Улар барча соҳа меҳнаткашлари каби ўз байрамларини катта муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Химикларнинг социалистик мусобақаси пешқадамлари орасида республикамиз меҳнат коллективлари вакилларининг ҳам борлиги кишини қувонтиради.

Суратларда: 1. Тошкент синтетик ювиш воситалари заводи илғор сменаси бошлиғи В. Полякова ва пешқадам слесарлардан Т. Тошмуҳамедов.

2—3. Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасининг аппаратчиларидан Х. Ирисматов ва Р. Қозоқбоевлар. Улар фидокорона меҳнатлари билан коллектив ўртасида обрў-эътибор топган кишилардир.

В. Сироткин фотолари.

ҚЎЛ МЕҲНАТИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРАЙЛИК

25 май куни Тошкентда бўлиб ўтган республика кенгашида халқ хўжалигида қўл меҳнатини янада механизациялаштириш соҳасида Ўзбекистон хўжалик ва касаба союз органларининг вазифалари кўриб чиқилди. Кенгашни Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети билан Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитети ўтказди.

Кейинги икки йил мобайнида турли корхоналарда минглаб кўтариш-транспорт механизмлари, конвейер линиялари, автомат ва ярим автоматлар, кўпгина робот ва манипуляторлар жорий этилганлиги уқтирилди. Бу эса қўл меҳнатида банд бўлган кишиларни анча камайтириш имконини берди.

Бироқ кенгашда таъкидлаб ўтилганидек, республикада меҳнатни механизациялаштириш суръатлари ҳали ҳам паст бўлиб қолмоқда, қўл меҳнатини машина меҳнати билан алмаштириш суст амалга оширилмоқда.

Кенгашда ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишни ва унумли меҳнат учун шарт-шароитларни вужудга келтиришни кўзда тутувчи тавсиялар қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

МИРМУҲСИН,

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

ТИЛИ БОШҚА, ДИЛИ БОШҚА

ҲАЖВИЙ ҲИКОЯ

„ОНА ТАБИАТ ҳақида ўйламайдиганлар — йиртқичлар, аммо, йиртқичлар она табиат ҳақида қайғурадилар! Э, ачинасан, баъзи кимсаларни кўриб, хуноб бўласан...» деб минбардан ўз сўзини бошларди Тиландихон Дўстов. Ҳа, дарҳақиқат, табиат хусусида ўйламайдиган, дарахт ўтқазмайдиган, гул экмайдиган, сувларга чиқинди оқизиб, тўқайга ўт кетказиб юборадиган одамлар чинакам йиртқичлар! Кимнингдир эҳтиётсизлиги оқибатида саратонда қуриган пичанзорга ўт кетиб, юмрон у ёқда турсин илон-у типратиканлар инсонни паноҳ тортиб, одамлар ёнига қочиб келганини, бир кўзойнакли илон бақбақаларини шиширмай чўпон оёғи остида мушук боладай ялиниб ётганини кўрганлар бор. Бу, ҳақиқат! Табиатдаги ҳодисаларни айтиб берсак, кўплар ишонмайди. Ишониш керак! Жонзод борки, барчаси инсонни, ҳалоскорим, дейди...

Тиландихон Дўстов шундай яхши гаплар айтиб, суҳбатдошларини бир лаҳзада ўз оғзига қаратиб қўяди. У, дарҳақиқат керакли гапларни айтади. Баъзан унинг сўзи танқидийроқ тус олиб, қилган яхшилигини миннат қилиб юрадиган кимсаларни олибсотардан фарқи йўқ, дерди. Бировга яхшилик қилдингми, миннат қилма! Сир сақла! Кўп ёмонликларнинг замирида ҳасадгўйлик ётади, дерди у. Халқ мулкига эҳтиёт бўлиш керак, давлат учун бир тийин ҳам пул, бир миллион ҳам пул. Тилга, нафсга, ҳирсга эҳтиёт бўлган одам завол кўрмайди...

Н. районидаги пахта пункти директори Тиландихон Дўстов эллик ёшларга борган, сочига оқ оралаган, кампирдаҳан киши. Пастки ўнг томон тишлари тилло — лаблари орасида ялтираб туради. Келиштириб кийинади. зиёли табиат, текис одам. Гапни ҳам босиғлиқ билан, секин гапиради. Шу даражада жонон гапиради-ки, ҳар қандай одам ҳам унинг оғзига беихтиёр маҳлиё бўлиб, ҳамма гапига ишонади. У, бундан ўн йилча муқаддам шу районда пайдо бўлиб, бу ерлиларнинг бирини ака, бирини ука этиб, ўзиники қилиб олган. Райпотребсоюз ходимлигидан, кейинчалик райондаги казо-казоларнинг қўллаб-қувватлаши сабабли энг катта пахта пунктига директор этиб тайинланди. Асли унинг иқтисоси — педагог бўлишига қарамай хўжалик ишларида юрарди — давлат бизни қайси участкага юборса, ишлайверамиз, дерди. Хушфеъллик бобида ном чиқарган, ўз туҳфалари билан аёлларнинг дарҳол диққатини жалб этарди. Кимдир «Гап билганга минг танга, иш билганга бир танга...» деганига ҳам жирилламай, босиғлиқ билан кулиб қўйган. Ақлли гаплардан ташқари, сертакаллуф, баъзан ўзидан ёшроқ кимсаларга қўли кўксида, аввал салом бериб, уялтириб қўяди. Латифаларга бой — жиғибийрон бўладиганларга қўшнисининг эшаги думсиз туғиб қўйгани, афандининг куйиниб, бу жонивор бир куни лойга ботиб қолса қаеридан ушлаб тортаман, деган гапни ҳикоя қилиб, кулдирарди. Рўпарасида қиқир-қиқир куладиганларни ёқтирарди.

Гарчи куз ойлари, айни пахта терими палласида у пунктда, қабулхонасида, Гулбадан хоним деган хушбичим, дарҳақиқат исми жисмига мос аёл ўтирадиган ички кабинетида телефонбозлик қилишлиги билан қиш ойларида командировкаси кўпайиб, қаерларгадир ғойиб бўларди. Унинг билан ҳеч кимнинг иши йўқ, қаёққа кетганини шу ерда ишлайдиган, Улуғ Ватан уруши иштирокчиси, питирак Бозорқул деган хипча чолнинг таъбирича «бир оллонинг ўзидан бўлак ҳеч кимса билмасди».

— Ҳей, қаёққа кетаётганингизни бизга ҳам билдиринг, юрак ўйноғи бўлиб ўтираман... «Справка» беришда биз ҳам шеригу ғойиб бўлишда — бехабар қолаверамизми? Бошқа ёқда ҳам жазманингиз борга ўхшайди! — деди кунларнинг бирида Гулбадан хоним Тиланди Дўстовичга қовоқ солиб, — менга пачка пулларингиз, тақинчоқларингиз керак эмас! Билиб қолсам ёмон бўлади!

— Жинни бўлдингизми! Мен давлат иши билан юрибман!.. — қўлидаги қора дипломатга ишора қилади, — нафасингизни иссиқроқ қилинг!

— Анави Сатторов пора олиб, қўлга тушибди...

— Сатторов баттаров бўлсин! Анқов, эплолмаса нима қилади бу ишга қўл уриб! Чумчуқ боласига нима деб ўргатади: «бир чўқиб, бир қара» дейди. Чумчуқча, йўқ отажон, мен бир чўқиб, икки қарайман, деган экан. Сатторов ўзидан кўрсин!

— Тушунарли, — деди Гулбадан хоним истеҳзо билан кўзларини ўйнатиб.

— Хайр!

КЎЙИЛАГИ ИЧИГА БУРГА кириб қолган кимсадек кейинги пайтларда анча нотинч бўлаётган пахта пункти ишчиси Бозорқул ота баланд хирмон устида найзалари ярқираб кетган паншахасини ушлаб, тубсиз хаёллар қаърига чўкарди. Қадим Шилпиқ сўфи деган кимса баланд томга чиқиб, ўз маҳалласи, ўз уруғлари ҳовлиси томонга оғзини тўғрилаб, азон айтарди. У ёқда ҳеч ким йўқ, ҳаммалари кўчиб кетишган, ўзимиз томонга қараб айтаверинг, деб кулсалар ҳам сўфи сўйилаётган ҳўкиздек кўзларини олакула қилиб, ўз уруғлари томонга қараб азон айтарди. Ўшанда Бозорқул ота «қўяверинглар, бизнинг замонда сўфининг қийшиқ оғзи ўша томонга қарагани маъқул...» деган эди. Энди буни қаранг, Шилпиқ сўфи-ку йўқ, аммо кўзи чақчайган, доимо бўйнидан галстук тушмайдиган Тиланди Дўстовнинг кўзи икки-уч раисга тикилгани-тикилган. Улар билан шивир-шивир қилавериши Бозорқул отанинг жонига тегди! Соҳибжамол Гулбадандан ҳам чолнинг ихлоси қайтди. Бошида эри бўла туриб, «бу байталнинг Дўстов билан кишнашиб юриши» тамоман ҳафсаласини пир қилган... Шу ҳам директор бўлдими-ю, деб ичида қоғозга ёзиб бўлмайдиган сўзлар билан боплаб сўккан эди. У қурбон ҳайитида мачитга кириб, қари-қартанглар орасида номоз ўқиётганини кўрганлар бор. Унинг иккиюзламалигини кўриб, қари-қартангларнинг ҳам ихлоси қайтган эди.

Яқинда лабораторияга ишга келган Қорақиз Болтаева иттифоқо директор кабинетига кириб қолиб, стол ёнидаги қарға шойи белбоққа ўралган пуллар пачкасига кўзи тушди. Бундай пулларнинг жойи банк ёки касса бўлиши керак эди, деб кўнглига шубҳа тушди. Пахта пунктида қандайдир пулбозликлар бўлаётгани юрагини шиғиллатиб юборди. Лекин салобатли Тиландихон Дўстов, шундай обрўли одам бош бўлган жойда номақбул иш бўлмайди, деб кўнглини тўқ тутди. Мабодо бир ножўя иш бўлса, бу анави индамас, қовоғини солиб юрадиган Бозорқул чолга алоқаси бўлади, деди ўзига-ўзи. Кимдир унга шу чолни ёмон одам, деган эди. Кўпроқ чолдан хавфсиради. Яқингинада бўлган мажлисда директор ҳаяжонли нутқ сўзлаб, «инсон нафас олмаса, уч дақиқадан сўнг ўлади. Ватанидан жудо бўлган киши узоққа боролмайди, илдизи қуриб, сўлади... Жиноят қилиб, тинч ухлайман деган кимсанинг ақли саломатлигига шубҳа қилса арзийди. Жиноятни бекитиб кетиш асло мумкин эмас, қинғир иш қирқ йилдан кейин ҳам очилади...» деган эди. Шундай ҳаққоний сўзлар айтилган жойда қинғир иш бўладими!

Тиландихон Дўстов бу гал ҳам ўз сафаридан мамнун қайтди. Ярим тунда кимнингдир уйига бориб, ҳисоб бериб келди...

Кунлардан бир кун лаборант Қорақиз оғзига нос солиб, ҳовлида, ғишт устида ҳаёл суриб ўтирган Бозорқул ота ёнига юрак ютиб борди. Лаборантканинг ҳушёрлиги тутиб, чолни гапга солди:

— Амаки, ерни қаёқдан оламан?

— Қанақа ер? Участками?

— Йўқ, мана бунга, — у қўлидаги гул тувагини кўрсатди, — гулим қуриб қолай дебди, ери қотиб кетибди.

— Э, тупроқ дегин қизим.

— Ҳа, тупроқ...

— Сен шўрлик баланд уйларда ўсгансан, асфальт кўчаю мармар зиналарда кийикдек сакрагансан, ер билан тупроқнинг фарқига бормайсан. Яна пахтанинг намини, сортини аниқлайсан! Колхозчи ҳар туп ғўзани ўз фарзандидек ўстириб, пахта етилтиради. Лекин бу ерда уни боплаб шиладилар! Вақти келиб ғўзани тувакка эксак керак. Ҳалол пахтамиз бунда ҳаром қўлга ўтаётгани алам қилади!

— Вой, нима деяпсиз?! Гапларингизга тушунмаётирман? Сиз ўзингиз қанақа одамсиз! Нега менинг қўлимни ҳаром дейсиз!

— Тушуниб қоласан! Инсофсиз инсонлар ҳақида гапираётирман. Сенинг ҳақингда эмас, қизим! Сенинг, менинг қўлимиз ҳалол. Ичим куйиб кетаётганидан гапириб юбордим. Мен саҳнага чиқиб, анавилардек гапира олмайман. Гапга уста эмасман...

Лаборант қиз кишини ўйлатиб қўядиган, чолнинг тагдор сўзларини эшитиб, ўз хонаси томон чопиб кетди. Чолнинг қўпол, «ёмон» одамлиги гўё унинг дилида тасдиқлангандай бўлди. Чол билан лаборант қиз ўртасида бўлга бу гуфти-гўдан Гулбадан хабар топиб, Қорақизни дарҳол ўз ёнига чақирди.

— Нима дейди сассиқ чол?

— Ҳеч нима! Тувак кўтариб борган эдим, «ер» билан «тупроқ» сўзининг маъносини билмас эканман, тушунтириб қўйдилар.

Қорақиз бундан бошқа ҳеч сўз айтмади.

ЭРТА БИЛАН Тиландихон Дўстов пахта пункти ҳовлисига кираркан, қоровулга, тарозибонга ва йўлида тўғри келган ҳаммага салом бериб, паншаха кетмон ушлайвериб, узум токи зангига ўхшаб кетган серқадоқ қўлларга ҳам ўзининг нозик, «Шипр» одеколони анқиб турадиган қўлларини бериб, омонлашарди. Дағал қўлларга кўзи тушиб ичдан куларди: «Бу қўллар пул санашга қовушмайди, худо ўзи бировни ундоқ, бировни бундоқ қилиб яратган...»

Ер билан битта, у ёқдан-бу ёққа чопиб, баъзилари ўзига уч баробар катта донни тишлаб, бошига кўтарган чумолилар ўрмалашарди. Тиландихон Дўстов уларни кўрмай, мабодо кўзи тушган бўлса ҳам эътибор бермай босиб ўтиб кетаверди. Туфлиси остида мажақланиб, оёқ-қўллари титраб ўлаётган чумолиларга кўзи тушган Бозорқул отанинг яна ранги ўчди:

— Чумолиларни босмадингизми, мулла? — деди эҳтиёткорлик билан, — бу жониворларни босиб ўтаберса бўлади-ку, аммо иложи бўлса босмаган маъқул...

Табиат хусусида кўп гапирадиган Тиландихон Дўстовнинг юзи оқариб кетди. Чолга бир қараб қўйди: «ҳа, нима, мен сенинг қўйларингни босибманми?! (Чолнинг бир сигири, олти-етти қўйи борлигини биларди). Бу, чумоли-ку», дегандек гапни дилидан ўтказди. Хўмрайди. Индамади. Чунки у директор, тобе одамлар билан ади-бади айтиш обрўсига путур етказиши мумкин.

— Бечоралар ер қапишиб, ер остида ўтиб кетадилар, — деди индамай ўтиб кетишни лозим топмай. Бу йўл-йўлакай гап билан ҳам чуқур маъноли, фалсафий фикр айтаётгандай бўлди.

— Ер қапишиб эмас, улар учадилар ҳам, — деди Бозорқул отанинг ўжарлиги тутиб.

— Учади?!

— Ҳа!

— Чумоли ҳам учадими? Тааждуб. Бу гапни биринчи эшитишим.

— Табиатни билмас экансиз, муллажон! Чумолининг учадиганлари ҳам бор.

«Инсон нафас олмаса, уч дақиқадан сўнг ўлади. Ватанидан жудо киши ҳам узоққа бормайди, илдизи қуриб, сўлади... Жиноят қилиб, тинч ухлайман деган кишининг ақли саломатлигига шубҳа билан қараш керак...». Тиландихон Дўстовнинг минбардан айтган бу такрорий сўзлари — «алангали ваъз» яна Бозорқул ота ёдига тушиб, унинг юзига тикилиб қолди.

Яқинда Тиландихон Дўстов қаёққадир жўнади. Унинг чамадонида кийим-кечакларидан ташқари анча-мунча пул бор эди. Жиноят қилманглар, деб бошқаларга насиҳат қиладиган, қонунларни яхши биладиган Тиландихон Дўстов бу пулларни қаёқдан олгани, қаёққа олиб кетаётгани ҳақида ўзига ҳисоб бермас, бу ишни ҳеч ким билмайди, деб ўйласа керак!

САНОАТ ШАҲАРЛАРИМИЗДАН биридаги гўзал ресторанда кайф суриб ўтирган Тиландихон Дўстов костюмининг ён чўнтагидан чуст дўпписини олиб, кафтларига уриб бошига кийди. Ёнида ўтирган жонон ҳайрон, у ўзининг тантилигини ресторан аҳлига намойиш этиб, қўлини бир-бирига уриб, официантни чақирди. Ёнидаги пачка пулдан суғириб олиб, «машшоқларингга айт, яхшироғидан чалсин!» деди. Официант бу вазифани бажарди. Нариги столда ўтирган мастлардан бири Дўстовга бош ирғаб қўйган эди, «мардлиги қўзғаб» яна официантни чақирди, уларнинг столига коньяк, ароқ ва ҳоказолар юборди. Ресторандан чиқиб, жонон билан меҳмонхона номерига кирди...

Иккинчи кунга ўтарда Тиландихон Дўстов пастқамгина бир уйда пул тўла портфелини кимгадир бериб, справка олаётганида қўлга тушди... Башарасидаги ниқоб тамоман йиртилди.

Бу гаплар Н. районига, пахта пунктида ишлаётган Бозорқул ота қулоғига ҳам етиб келди.

— Пахтага тушган бу ўргимчаккана кечроқ йўқотилди, — деди чол, — ўзимиз ҳам латтамиз! Унинг юзида ниқоби бор эди, пайқагандек бўлдим, индамадик. Э, афсус, э, афсус, бу ярамас шахс халқнинг анча-мунча бойлиги тагига сув қуйди!

Жиноят жазосиз қолмайди! Лекин, иккиюзламачи, айри тилли бу шахснинг уйида уч яшар, беш яшар болалари, хотини бор. Бу, бегуноҳ болаларнинг алам-у кўз ёшлари вақти келиб, киши дилини эзади. Чидаб бўлмас даражада эзади. Хиёнат йўлига кирган одамлар на болани, на оилани ва на дўстни билади! Юртни сотган одам ҳамма муқаддас нарсаларни сотади. Тарих сабоғи шундай, бу исбот талаб қилмайди.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ЯККАБОҒ. Она-Ватанга 260 тонна пилла армуғон этамиз! Район пиллакорларининг бу йилги аҳди шундай. Пиллакорлар ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан зиёд «кумуш тола» хирмони кўтариш учун курашмоқдалар.

Ш. МАҲМУДОВ.

● СИРДАРЁ. Шакарой Кенжаева илғор пиллакор сифатида «Ленинград» колхозидагина эмас, балки Сирдарё областида ҳам донг таратиб келаётир. У бу йил ҳар қути қурт уруғи ҳосилдорлигини 120 килограммга етказишга сўз берди.

В. НОРБОЕВ.

● ҚИЗИЛТЕПА. «Ўзбекистон» колхозининг 100 центнерчи Нусрат Норов бошлиқ маккажўхорикорлик бригадаси аъзолари ўсимликни энг яхши агротехника муддатларида парваришдан чиқармоқдалар. Сифатли культивация қилинаётган, озиқлантирилаётган ўсимлик соғлом ва бақувват бўлиб ўсмоқда.

Р. НЕЪМАТОВ.

● МАРҲАМАТ. Райондаги колхозлараро механизациялашган кўчма колонна коллективи ўз ёрдамчи хўжалигида 50 бош қорамол, шу жумладан 4 бош соғин сигирни парваришлаётир. Бу йил 10 тонна гўшт етиштирилади. Сигирлардан сут соғиб олиш кўпайтирилмоқда.

Ҳ. ЎТАНОВ.

* * *

Шунингдек, **Б. Имомов** (Сиёб райони), **Н. Суннатуллаев** (Поп райони), **А. Асроров** (Чортоқ райони), **Ф. Ишченко** (Тошкент шаҳри), **Қ. Турсунов** (Бувайда райони)лар ҳам редакциямизга турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

Чет элларда

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● **КХДР ЭНЕРГЕТИКАСИНИНГ БОШ КОРХОНАСИ**

ПХЕНЬЯН. КХДРдаги катта Анжу кўмир қазиш маркази юксак суръатлар билан кенгайтирилмоқда ва реконструкция қилинмоқда. Ҳозир Енпхун ва Чханжо шахталари қуриб битказилмоқда, штреклар қазилмоқда, замонавий машина-ускуналар ўрнатилмоқда, ердаги иншоотлар қурилмоқда.

Совет Иттифоқи Анжуда кўмир қазиб чиқаришни ривожлантиришда ёрдам бермоқда. Бу ердаги кон-шахта бирлашмаси номига Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган энг янги машина-ускуналар, шу жумладан механизациялашган проходка комплекслари, саралаш фабрикаси учун агрегатлар юборилмоқда. Кореялик шахтёрлар СССР кўмир саноатининг бир қанча корхоналарида тайёргарликдан ҳам ўтмоқда.

● **«АТОМ ДЎСТЛИК ВА ТИНЧЛИК ХИЗМАТИДА»**

ПРАГА. Бу ерда «Атом дўстлик ва тинчлик хизматида» деган мавзуда виставка очилди. Бу виставка ядро энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишда Совет— Чехословакия ҳамкорлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Ядро программасини амалга оширишдаги Чехословакия — Совет ҳамкорлиги атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш жамиятимизга жуда катта наф келтириб, илм-фаннинг бундан буёнги тараққиётини таъминламоқда, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Чехословакия атом энергетикаси комиссиясининг раиси С. Гавел. Чехословакия меҳнат тақсимотида атом машинасозлигини кооперациялаш ва ихтисослашда актив қатнашмоқда.

(ТАСС).

ВИА агентлигининг ахбороти

ХАНОЙ, 25 май (ТАСС). Бу ерда Хитой томони шу йил апрель ойи бошларидан май ойи ўрталаригача Вьетнамнинг Каобанг вилояти чегарасида қилган қуролли иғвогарликлар тўғрисидаги ахборот тарқатилди.

Шу давр ичида, дейилади ахборотда, Хитой артиллерияси вилоятнинг кўпгина чегара районларини 260 мартадан ортиқ ўққа тутди. Хитой солдатлари отрядлари Вьетнам территориясига бостириб киришга бир неча бор уриниб кўрдилар.

Хитой томонининг қуролли ҳаракатлари натижасида тинч аҳолидан 14 киши ўлдирилди ва 68 киши ярадор қилинди. Маҳаллий аҳолига анча моддий зарар етказилди. Ўнлаб гектар қишлоқ хўжалик экинзорлари пайҳон этилди. Хитой маъмурлари жосуслик-қўпорувчилик ишларини ғоят кучайтириб юбордилар.

Вьетнам халқи, дейилади ахборотда, Хитой томонининг хатарли ҳаракатларини қатъиян қоралайди ва бундай ҳаракат дарҳол тўхтатилишини талаб қилади.

ЛИВАНДАГИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ, (ТАСС). Ливан пойтахтини шарқий ва ғарбий секторларга ажратиб турган «яшил чизиқ» бўйлаб, шунингдек шаҳар атрофида яна қаттиқ тўқнашувлар бўлди. Байрутнинг уй-жой кварталларини ўққа тутишда қарама-қарши гуруҳлар танк, артиллерия, реактив қурилмалар, миномёт ва милтиқлардан фойдаландилар. Граждан аҳоли орасида ўлдирилган ва жароҳатлантирилганлар бор.

Исроил ҳарбийлари мамлакат парламентининг мажлисини барбод этиш ҳаракатида мамлакатдаги кескинликни янада зўрайтириш учун куч сарфламоқдалар. Мажлис миллий бирлик ҳукумат программасини муҳокама қилиб, Р. Караме министрлар кабинетининг составини тасдиқлаши керак эди. Исроил ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари пойтахт устида, мамлакатнинг жануби ва тоғлиқ районлари устида иғвогарлик мақсадида бир неча марта учиб ўтди. Айни маҳалда босқинчилар ишғол этилган районларнинг аҳолисини террор қилишда давом этмоқда. Улар Машгара қишлоғини уч ҳафтадан бери қамал қилиб турипшибди. Улар бу қишлоқда деярли ҳар куни ёппасига тинтув ўтказмоқдалар. Шу аҳоли пунктида 50 нафардан кўп киши қамоққа олинди. Исроилликлар Тир атрофида неча ўнлаб маҳаллий деҳқонларни қамоққа олдилар.

Ливан ватанпарварларининг Исроил агрессорларига қарши кураши бўшашмаяпти. Улар кейинги 24 соат ичида босқинчиларга қарши яна икки операция ўтказиб, икки автомобилни мажақладилар, бир неча солдатни ўлдирдилар ва жароҳатлантирдилар. Маҳаллий матбуотнинг хабарига кўра, партизанлар май ойининг ўзидагина 45 марта муваффақиятли операция ўтказдилар.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

Касални яширсанг...

«Жиноятчилик тўлқини кучаймоқда», «Жамият зўравонликдан бўғилмоқда» — Америка матбуотида деярли ҳар куни пайдо бўлаётган мақолаларнинг сарлавҳалари ана шундай. АҚШ юстиция министрлиги докладидан маълум бўлишича, 1983 йилда мамлакатда қарийб 24 миллион оила қуролли ҳужум, талончилик ёхуд шу сингари бошқа зўравонликларга дучор бўлган. Нью-Йорк, Даллас, Майами, Чикаго ва бошқа катта-кичик шаҳарларда қотиллик, талончилик, зўрлаш мисли кўрилмаган даражага етган.

Вашингтон шаҳридаги аҳвол, айниқса, аянчли. «Вашингтон пост» газетаси бу шаҳри азимни «Ғарб дунёсининг жиноятчилик пойтахти» деб атаганлигининг боиси ҳам ана шунда. АҚШда ҳар 2,4 секундда бирон бир жиддий жиноят юз бераётир. Ҳар йили 20 мингдан ортиқ америкалик бандитлар қўлида ҳалок бўлмоқда.

Жиноятчилик америкача турмуш тарзига айланган. Буни президент Рейганнинг ўзи ҳам эътироф этишга мажбур бўлди. Америкаликлар ҳар куни радио орқали жиноятчилардан қутулиш йўли ҳақидаги турли-туман маслаҳатларни эшитишади. Лекин, бундай маслаҳатлардан асло наф йўқ. Полициячилар эса жиноятчиларга қарши курашда ожизлик қилишмоқда. Жумладан, полиция Нью-Йорк шаҳрида юз бераётган жиноятларнинг фақат 16,1 процентинигина очишга муваффақ бўляпти.

АҚШда жиноятчилик ўсишининг асосий сабаби — жамиятдаги социал тенгсизлик, қашшоқлик, ишсизлик ва ирқий камситишдир. Зўравонликка тарғиб қилинаётган Америкада ўқ отиш қуролларини бемалол харид этиш мумкин. «Лос-Анжелес таймс» газетасининг ёзишича аҳолининг қўлида ҳозир 200 миллионтача пистолет, милтиқ ва бошқа қурол-яроғлар бор. Кўриниб турибдики, зўравонлик ва жиноятчилик америкача турмуш тарзи мубтало бўлган бедаво касалликдир. Буржуа пропагандаси бу касалликни қанчалик яширмасин, иситмаси ошкор қилмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

▲ **ХАНОЙ. Вьетнам саноатида кооператив секторининг мавқеи мустаҳкамланиб бормоқда. Бу сектор аҳолини кенг истеъмол буюмлари билан таъминлашда катта роль ўйнамоқда. Тропик иқлим шароитида ғоят муҳим рўзғор буюми бўлган термос ишлаб чиқарадиган кооператив корхонанинг Хайфонда ташкил этилганлиги бунинг далилидир. Шу йилнинг ўзидаёқ турли сиғимдаги 250 мингтага яқин термос бу ердан магазинларга жўнатилади. Ишлаб чиқариш биноларини қуриш ва жиҳозлашда давлат кооперативга имтиёзли шартларда кредит берди, зарур бинокорлик материаллари билан таъминлади.**

▲ **ЛУСАКА. Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) ЖАР ирқчи режимига қарши, Намибиянинг озодлиги ва мустақиллиги учун қуролли курашини давом эттириш ниятидадир, деди бу ерда СВАПО Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ахборот масалалари билан шуғулланувчи секретарь Хедипо Хамутенья. Намибия проблемасини тинч бартараф этиш учун, деб уқтирди у, апартеид режими ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни имзолаши ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Намибия юзасидан қабул қилган 435-резолюциясининг турмушга татбиқ этилиши йўлида тўсқинлик қилишини тўхтатиши зарур. (ТАСС).**

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII халқаро Тошкент кинофестивали давом этмоқда

ДИЛЛАР ДИЛЛАРГА ПАЙВАНД

ФЕСТИВАЛЬ МИНБАРИ

МЕНИНГ ҚАДРДОНИМ

Кадзуо ЯМАДА, киношунос (Япония)

Мен Тошкент кинофестивалининг ҳозирга қадар ўтган еттитасида ҳам иштирок этганман. Бу билан ҳар қанча фахрлансам арзийди. Фестиваль менга совет кинематографияси ва унинг атоқли намояндалари ижоди билан яқиндан танишишда, уч қитъа кинематографиясининг илғор намояндалари изланишларини кузатишда, улар билан ўзаро алоқа ва ҳамкорлик қилишда беминнат ва бетакрор ёрдам бермоқда.

Тошкент экранида намойиш этиладиган фильмларни катта қизиқиш билан кўраман. Жаҳон прогрессив кинематографиясида пайдо бўлаётган илғор йўналишлар, оригинал изланишлар ҳамиша диққат марказимда бўлади. Мен хурсандманки, ҳозирга қадар жуда кўп янгиликларнинг гувоҳи бўлдим. Эзгу мақсад йўлида хизмат қилаётган ижодкорлар, биринчи навбатда совет санъаткорлари тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига муносиб хизмат қиладиган картиналар яратишяпти. Уларнинг ҳар бирида бир оригиналликни, ташаббусни, ўзига хос бетакрорликни кўряпмиз. Чет эллик дўстларимиз халқаро аҳвол кескинлашган ҳозирги шароитда замоннинг муҳим ва актуал масалаларини оммага қизиқарли тасвирлаб бермоқдалар. Мен бу соҳадаги ютуқлар ҳақида ўйлаганимда энг аввало Тошкент кинофестивалининг шарофатидан, аниқроғи унинг муқаддас даъватидан миннатдор бўламан.

Журналистлар менга ўтган етти фестивалнинг энг яхши фильмларини айтиб берсангиз, деган савол беришди. Бу тўғри савол. Кинофестивалда актив қатнашиб келаётган бошқа хорижлик дўстларим ҳам бу саволга конкрет жавоб беришига ишонаман. Яхши картиналар жуда кўп кўрсатилди. Уларнинг ҳар бири ҳақида батафсил тўхталишга арзийди. Лекин мен ўзимда зўр таассурот қолдирган учта кинолентани айтиб ўтмоқчиман. Биринчиси сенегаллик режиссёр Сембен Усмоннинг «Эмитай», иккинчиси чилилик ватанпарвар, ажойиб курашчи Себастьян Аларконнинг «Чили учун кураш», учинчиси ўзбекистонлик қадрдонларимнинг «Абу Райҳон Беруний» фильмидир. Бу асарлар режиссураси билан ҳам, улуғвор ғоялари билан ҳам, актёр ва актрисаларнинг ижрочилик маҳорати билан ҳам уч қитъа кинематографиясида ўзига хос воқеадир.

Япониялик кинематографчилар Тошкент кинофестивалига зўр муҳаббат билан интиладилар. Мамлакатимиз киностудияларида яратилаётган картиналарнинг жаҳон экранларига чиқишида бу форум катта роль ўйнамоқда. Кейинги йилларда экранлаштирилган аксарият яхши ленталаримиз Тошкент халқаро экранида намойиш этилди. Уларнинг муаллифлари асарлари юзасидан билдирилган фикр-мулоҳазалардан миннатдордирлар. Айни вақтда фестиваль Шарқ машъали деб довруғ таратган қуёшли Ўзбекистон билан яқиндан танишиш, дўстлашиш имкониятини ҳам яратиб беряпти. Шунинг учун ҳам биз бу кинофестиваль ҳақида гапирганимизда фақат миннатдорчилик билан, меҳр-муҳаббат билан сўзлаймиз. Ҳаяжонимизнинг чеки йўқ бўлади. Шундай азиз ва қадрдон шаҳарда ўтаётган кунларимиз келгуси ижодий ҳаётимизда ёрқин саҳифалар ёзилишига сабаб бўлса ажаб эмас.

For Peace
and
friendship
between
Japanese and Soviet
people
24th. May. 1984.
Kazuo Yamada

СЕНГА ИНТИЛАМАН, ТОШКЕНТ ЭКРАНИ

ҲИНДИСТОНЛИК КИНЕМАТОГРАФЧИЛАР ДАВРАСИДА

Маълумки, Ҳиндистон Осиё қитъасида энг йирик кинематографик давлат ҳисобланади. У дунёда кино ишлаб чиқариш бўйича биринчи ўринда туради. Мамлакат киностудияларида ҳар йили камида 500 та фильм суратга олинади. Картиналар ўн етти тилда экранлаштирилмоқда.

Ҳиндистонлик кинематографчилар Тошкент кинофестивалининг актив қатнашчиларидир. Улар ҳар галгидек бу сафар ҳам Тошкентга биринчилар қаторида ташриф буюришди. Мухбиримиз таниқли ҳинд кинорежиссёри Нагесвара, кинодраматург Подмени Нарасимхан ва киноактриса Рожа Лашкми Сурекха билан учрашиб, суҳбатлашди.

— **Муҳтарам Нагесвара, Тошкент кинофестивали ва ҳинд кинематографияси мавзуида қисқача гапириб беролмайсизми?**

— Бу темада илмий ишлар қилса, китоблар ёзса арзийди. Негаки, олтмиш саккизинчи йилдан бери мунтазам ўтказиб келинаётган Тошкент кинофестивали кинематографиямизга самарали ижобий таъсир кўрсатмоқда. Бу таъсирни жанрларнинг равнақида ҳам, режиссёр, актёр ва актрисаларнинг изланишларида ҳам, ўзаро ижодий алоқа ва ҳамкорликларнинг мустаҳкамланишида ҳам кўриш мумкин.

Ҳинд киносида сўнгги йилларда ижтимоий-сиёсий мавзуда яратилаётган асарлар тобора кўпаяётган экан, бу Тошкент экранининг масъулияти, «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган муқаддас шиор даъвати туфайли ҳамдир. Кинематографчиларимиз профессионал маҳоратининг ошувида ҳам кинофорум катта роль ўйнамоқда. Режиссёрларимиз муҳим, долзарб, актуал мавзуларни талқин этишда чет эллик ҳамкасбларидан, биринчи навбатда машҳур совет санъаткорларидан кўп нарса ўрганишяпти. Фестивалдан-фестивалгача бўлган даврда экранлаштирилган фильмларни бир йўла уч қитъанинг турли бурчакларидан ташриф буюрган дўстлар, ҳамкасблар назаридан ўтказиб олиш қанчалик қимматли! Мен шу ўринда уч қитъа экранида кўрсатилган «Яшасин, муҳаббат», «Тошдаги достон», «Рам ва Шам», «Интервью», «Тугалланмаган тарих», «Зита ва Гита», «Ношукур», «Қаҳрамон», «Аёл ҳақида ҳикоя», «Хотира», «Ҳаёт китоби», «Халқ рассоми» картиналари муаллифларининг бахтиёрлигини айтиб ўтмоқчиман.

Уларнинг кейинги изланишларида мана шу шарафли ва айни вақтда масъулиятли анжуман бахш этган илҳом муҳим роль ўйнаяпти. Санъаткорларимиз тема танлашда ва уни муносиб ифодалашда ишга ҳар қачонгидан жиддий муносабатда бўлмоқдалар. Айни вақтда ҳозирги замоннинг энг долзарб мавзуларига аралашишни ўзларининг шарафли бурчи деб билдилар. Фильмлари юзасидан чет эллик ҳамкасбларидан эшитган фикр-мулоҳазаларни эса ўзига хос маҳорат мактаби деб қабул этганлар. Режиссёрлар илгари кўпроқ кинонинг томошабинбоплиги учун курашардилар. Энди бу «интилиш» тобора камайиб бораётир. Суратга олиш майдончасига келган режиссёр кинони биринчи навбатда муҳим ижтимоий-сиёсий воқеликни оммага тушунтириб берувчи восита деб билмоқда.

Тошкент кинофестивали жаҳон кинематографчилари ўртасидаги ўзаро алоқа ва ҳамкорликни мустаҳкамламоқда, янги ҳамкорликларга асос соляпти. Буни ўзбек ва ҳинд кинематографчилари ҳамкорлиги мисолида яққол кўрамиз. Ажойиб ўзбек санъаткори, бирбиридан мароқли фильмлари билан довруқ таратган режиссёр Латиф Файзиев ватандошимиз, режиссёр Умеш Меҳра билан ҳамкорликда иккита ажойиб фильм яратди.

— **Ҳурматли Подмени Нарасимхан, Сиз кинодраматург сифатида режиссёр ва кинодраматургия хусусида ўз фикр-мулоҳазаларингизни ўртоқлашсангиз. Иложи бўлса, фестиваль мисолида гапирсангиз.**

— Ҳар қандай фильм биринчи навбатда кинодраматург ва режиссёрнинг ишидир. Драматург асар пойдеворини қўяди, дейишганларида ҳақ гапни айтишади. Лекин, баъзан фильмнинг муваффақиятли чиқиши энг аввало режиссёрга боғлиқ деган фикрларни ҳам эшитиб қоламиз. Бу, менимча, бирламчи қараш. Яхши пойдевор, аниқроғи, пухта ёзилган сценарий бўлмаса, ҳеч қандай картина муваффақиятли экранлаштирилмайди. Тўғри, сценарийни биринчи бўлиб режиссёр ўқийди, ўз фикр-мулоҳазаларини билдиради. Ана шу фикрлар асосида асар қайта кўриб чиқилади. Бу сценарийни режиссёр ҳам ёзади дегани эмас. Мен жуда кўп режиссёрлар ва кинодраматурглар билан танишман, уларнинг тажрибасини ўрганганман, кузатганман. Ана шу машҳур санъаткорлар энг аввало яхши ёзилган сценарий учун интиладилар, иқтидорли кинодраматурглар билан ишлашга ошиқадилар. Кейинги йилларда мамлакатимизда экранлаштирилаётган ва томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинаётган аксарият фильмларнинг муваффақиятини биринчи навбатда режиссёр ва кинодраматургнинг юксак савиядаги ҳамкорлиги таъминламоқда.

Тошкент кинофестивали экранларида намойиш этилаётган картиналарнинг драматургияси ҳар хиллиги, оригиналлиги билан эътиборга молик. Изланишлар кўп бўляпти, ҳали яна давом этади. Энг муҳими, ана шу интилишлар самара беришида. Мен совет кинематографиясининг ютуқлари ҳақида гапирганда биринчи навбатда атоқли сценарийнависларнинг хизматини ҳам тилга олишни истардим. Ёки бўлмасам, Озодлик ороли Куба киночиларининг изланишларида оригинал драматургияни кўрдик. Вьетнамлик, мексикалик таниқли режиссёрлар сценарийга алоҳида эътибор бериб, муваффақият қозонаётганлигини айтмоқдалар.

Ҳинд кинематографияси мисолида шуни айтиш мумкинки, сўнгги йилларда режиссёрларимиз ёш кинодраматурглар билан ишлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Оригинал ижоди билан ажралиб турган иқтидорли сценарийнависларимиз даврнинг, замоннинг муҳим ва актуал мавзуларида қалам тебратишяпти. Ҳозирги халқаро аҳвол кескинлашган пайтда улар ўз ижодларига чуқур масъулият билан ёндашаётганликларини таъкидлаш керак. Ҳамкасбларимнинг тинчлик ва социал тараққиёт мавзуига ҳурмат билан эътибор бераётганликлари қувонарлидир. Буни VIII фестиваль программасига тавсия этган фильмларимиз мисолида ҳам кўришларингиз мумкин.

— **Рожахоним, Сиз Тошкентга биринчи марта ташриф буюрибсиз. Шунинг учун илк таассуротларингиз билан ўртоқлашсангиз.**

— Мен аллақачон бу машҳур анжуман ҳақида тасаввурга эгаман. Биласизми, Ҳиндистонда кинематографияга алоқадор ҳар қандай киши Тошкент кинофестивалига, унинг ҳаётбахш экранига интилади. Биз бу ерда бўлмасак-да, Тошкент руҳини, фестивалнинг улуғвор кучини, тараққийпарвар кишиларнинг эзгулик билан йўғрилган жарангдор овозларини ҳис қилиб, сезиб, эшитиб турганмиз. Кинофестиваль ҳақида газета ва журналларимиз, радио ва телевидение батафсил маълумот беради. Кинофорумда қатнашиб, мамлакатимизга қайтиб борган ватандошларимизнинг ҳикояларини тинглаймиз. Энг муҳими, тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашда кинонинг ролини кучайтиришга хизмат қилаётган бу машҳур анжуманнинг аҳамият-моҳияти бизга ғоятда яқин, тушунарли ва қадрдондир. Шу боис у ҳақда гапира оламиз.

Таассуротларим чексиз. Шарқ машъали, деб довруқ таратган Тошкент ҳақиқатан ҳам бу эътирофга муносиб экан. Ўзбекистонликларнинг бизга бўлган иззат-ҳурматидан, дўстпарварлигидан ғоятда миннатдормиз. Шарқда ўзбеклар қалбининг оқлиги пахтасидан юққан, деган нақл бор. Мен, ўзимча, бу нақлни пахтанинг ранги ўзбекларнинг қалбидан олинган, деб тушунаман. Ана шундай ажойиб инсонлар юртида ўтаётган кунларим бир умр ёдимдан чиқмаса керак.

Эртага—чегарачилар куни

ҲАМИША ҲУШЁР

Эртага барча совет халқи чегарачиларимиз байрамини нишонлайди. 1918 йил 28 майда улуғ Ленин Декрети билан ташкил этилган, шонли Коммунистик партия тарбиялаган чегара қўшинлари Совет давлати қарор топиши ва ривожланишининг барча босқичларида ҳамма вақт бош вазифани ҳал этдилар. Яъни, мамлакатнинг давлат чегарасидаги сиёсий, ҳарбий ва иқтисодий манфаатларимизни таъминлаб турдилар. «СССР давлат чегараси» деган сўзларда мардлик, жасорат, душманнинг Ватанимиз муқаддас чегарасидан жазосиз ўтиб кетишига йўл қўймасликка бўлган қатъий муддао мужассамлашган.

Ҳозир халқаро вазият мураккаблашиб кетган бир пайтда бизнинг синфий душманларимиз мамлакатимизга қарши жосусликни ҳар қачонгидан кўра кучайтириб юбордилар. Мафкуравий диверсияларни амалга ошириб, совет экономикасига зиён етказишга интилмоқдалар. Империалистларнинг қупорувчилик ишлари билан шуғулланувчи махсус хизмат маҳкамалари чегарамиздаги душманлик ҳаракатларига муҳим ўрин беришяпти. Ғарбдаги разведка органлари халқаро ҳуқуқни поймол этиб, мамлакатимизга ўз агентлари ва эмиссарларини юборишга, қурол-яроғлар ва портловчи моддаларни, махсус радио воситалари ва нусха кўпайтирувчи ихчам техникани, душманлик руҳидаги босма нашрларни СССРга олиб келишга уринмоқдалар.

Жонажон партиямиз коммунистик қурилишнинг кенг кўламдаги йирик вазифаларини ҳал эта бориб, мамлакат мудофаа қудрати ва давлат хавфсизлигини мустаҳкамлашга катта эътибор бермоқда. Ўтган йил март ойида «СССР давлат чегараси тўғрисида» СССР Қонуни қабул этилганлиги Коммунистик партия билан Совет давлати чегараларни қўриқлаш ҳақида доимий ғамхўрлик қилаётганликларининг ёрқин ифодаси бўлди.

Қонун қабул қилингандан сўнг ўтган қисқа вақт ичида чегарачилар шахсий составини тарбиялашни янада кучайтириш, чегара қўшинлари оператив санъатини ва тактикасини ривожлантиришга қаратилган катта ташкилотчилик ва партиявий-сиёсий ишлар амалга оширилди. Ҳозир давлатимиз чегарасидаги ҳаёт ниҳоятда жўшқиндир. Чегарачиларнинг юксак даражада ҳушёрлиги ва хизматдаги маҳорати ҳамда уларнинг Ватан хавфсизлиги учун масъулиятни астойдил англаши муваффақият омили бўлмоқда. Бу йил қуруқликдаги ва денгиздаги участкаларда давлат чегарасини бузиш, душманлик ҳаракатларини авж олдириб юбориш учун халқаро қатнов йўлларидан фойдаланиш борасидаги кўпдан-кўп уринишларнинг олди олинганлиги мана шундан далолатдир.

Суратда: СССР ғарбий чегарасидаги Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ф. В. Морин номли застава бошлиғининг ўринбосари Н. А. Миронов ёш чегарачилар даврасида.

В. Песлян (ТАСС) фотоси.

СПОРТ

МЕРГАНЛИК:

МУТЛАҚ НАТИЖА

Ватанимиз пойтахтида «Динамо» спорт жамияти марказий Совети чемпионатида Москва Олимпиадасининг кумуш медали соврindори тошкентлик Рустам Ямбулатов нишонни бехато уришда маҳорат кўрсатди. Хандақ стендига отиш устаси 200 имкониятдан шунча очко тўплаб, мутлақ натижага эришди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

▲ ЕВРОПА ЧЕМПИОНАТИ. Москва, Ленинград, Киев, Минск шаҳарларида ўсмирлар ўртасида Европа чемпионати бошланди. Москвада СССР терма командаси дастлабки учрашувни Люксембург футболчилари билан ўтказиб, дарвозага бешта жавобсиз тўп киритишга муваффақ бўлди. Шунингдек, Ирландия, Португалия, Польша, Венгрия, Испания командалари ҳам ўз группаларида ғалаба қозондилар.

▲ БИРИНЧИ ЛИГА. Мамлакат чемпионатининг 12-тур учрашувларида фахрли ўринларни эгаллаб турган коллективлар иштирокидаги ўйинларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Факел» — «Помир» — 3:1, «Металлург» — «Колос» — 5:2, «Кубань» — «Иртиш» — 3:2, «Торпедо» — «Спартак» — 1:0. Шундай қилиб «Металлург» 17 очко билан пешқадам бўлиб олди. «Факел» 16 очко билан иккинчи ўринни эгаллаб турибди. «Помир», «Кубань» ва «Торпедо» командаларида 15 тадан очко тўпланди. Жиззахнинг «Звезда» футболчилари ҳам сафар учрашувларини муваффақиятли ўтказдилар. Улар «Факел» (0:0) ва «Заря» (1:1) командалари билан ўйнаб, жами очколарини 9 тага етказган ҳолда яна бир поғона юқорига кўтарилишди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

1984—1985 ўқув йили учун фармацевтика мутахассислиги бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 5 йил. АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР 20 ИЮНДАН 1 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Институтга кириш ҳақидаги ариза ректор номига ёзилади ва унга қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат ёки диплом (асли), сўнгги ўқиш ёки иш жойидан характеристика, 3x4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, 086/у формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (корхона ёки муассаса раҳбари тасдиқлаган). Паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Институтга кирувчилар: ХИМИЯ (оғзаки), ФИЗИКА (оғзаки), ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ (иншо), БИОЛОГИЯ (оғзаки) **дан имтиҳон топширадилар.**

Ўрта мактабни олтин медаль ҳамда техникумни имтиёзли диплом билан тугатганлар химиядан оғзаки имтиҳон топширадилар.

Институт адреси: 700015, Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 35-уй (трамвайлар: 8, 9, 10, 24 «Кафанов кўчаси» бекати).

Октябрь Революцияси орденли Урта Осиё темир йўлининг

ҚАРШИ ЛОКОМОТИВ ДЕПОСИ **ҚАРШИ — САМАРҚАНД, ҚАРШИ — БУХОРО, ҚАРШИ — АМУДАРЁ УЧАСТКАЛАРИГА ХИЗМАТ КУРСАТИШ УЧУН ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТЛАРИНИ**

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Депо кичик оилаларга мўлжалланган ётоқхонадан жой билан таъминлайди, кейинчалик бир йил давомида квартира берилади.

Ҳар йили узоқ муддат хизмат қилгани учун мукофот ва ўн учинчи маош тўланади.

Ўз малакасини оширишни истаганлар ишлаб чиқариш корхонаси номидан Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтига, Тошкент, Ашхобод, Ховос, Самарқанд темир йўл транспорти техникумларига, шунингдек йўл техника мактабларининг машинистлар тайёрлаш курсларига ўқишга киришлари мумкин.

Барча масалалар бўйича йўл бўлинмасининг кадрлар бўлимига қуйидаги адрес бўйича мурожаат қилинсин: 730902, Қарши шаҳри, Ленин кўчаси, 8-уй.

Узбекистон ССР Фанлар академиясининг

ТУПРОҚШУНОСЛИК ВА АГРОХИМИЯ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: агрохимия ва микроэлементлар, шўрхок тупроқлар, тупроқ биохимияси ва микробиология.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700109, Тошкент шаҳри, Қамарнисо кўчаси, 3-уй. Телефон 46-09-50.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/V да **Гўзал Василиса** (12.00), **Кармен** (19.30), 29/V да **Фауст.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/V да **Юлдузли тунлар,** 29/V да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/V да **Ватан ишқи** (16.00 ва 19.30), 28/V да **Олифта.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 МАЙ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — Будильник. 10.20 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.20 — Здоровье. 12.05 — Тонгги почта. 12.35 — Совет тупроғидаги учрашувлар. 12.50 — Қишлоқ янгиликлари. 13.50 — Музикали киоск. 14.20 — Болалар учун қисқа метражли бадиий фильмлар. 15.20 — Бугун — химиклар куни. 15.50 — Музикали кўрсатув. 16.35 — Саёҳатчилар клуби. 17.35 — Халқ хорларининг иккинчи Бутунроссия кўриги. 18.15 — Телефильм. 18.35 — Халқаро панорама. 19.20 — Мультфильм. 20.00 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол. Англия — СССР. 22.45 — Афғон артистларининг чиқиши. 23.15 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Концерт. 10.00 — Рус тили. 10.30 — Телефильм. 10.55 — Концерт. 11.45 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.55 — Ғолиблар. 14.25 — Машҳур совет ижрочилари — Ленин мукофотининг лауреатлари. 15.30 — Телефильм. 16.25 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 16.55 — Икки капитан. Бадиий фильм. 2-серия. 18.10 — Давлат Рус музейи. 18.40 — Телефильм. 18.55 — Футбол. Шотландия — Португалия. 19.35 — В. Моцарт. Уч вальс. 19.45 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 20.45 — Футбол. Венгрия — Испания. 21.30 — Время. 22.05 — Сизга телеграмма бор. Бадиий фильм. 23.10 — Камондан ўқ отиш бўйича Баҳор камалаклари халқаро мусобақалари. 23.40 — Академик эшкак эшиш бўйича Катта Москва регатаси халқаро мусобақалари.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Шохсупага йўл. Бадиий фильм. 2-серия. 11.35 — Оналар мактаби. 12.05 — Қувноқ стартлар. 13.05 — Тўра Сулаймон. Олтин қўллар. 13.25 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.00 — Реклама. 18.00 — Бойчечак. 18.30 — Фан уфқлари. 19.00 — Спорт эмблемасида Маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси VIII Халқаро Тошкент кинофестивали. 23.05 — Ҳужжатли фильм.

15.05 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

28 МАЙ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.00 Асиф, Васиф, Агасиф. Бадиий фильм. 11.05 — Концерт. 11.35 — Ҳайвонот оламида. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Бил ва уддала. 17.10 — Концерт. 17.30 — Уфқ. 18.30 — Концерт. 18.45 — Ишлар ва одамлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Сиз яратган боғ. 20.00 — Бугун — чегарачилар куни. 20.15 — Мультфильм. 20.25 — Умидвор бўл. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Футбол шарҳи.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 10.10 — Рус тили. 11.00 — Чет эл тасвирий санъати. 12.00 — Фан ва турмуш. 12.30 — Ҳозирги замон прозасининг қаҳрамони. 13.00 — Йиллар ва одамлар. 13.35 — Хўжалик юритиш мактаби. 14.05 — Н. В. Гоголь ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 15.10 — Людвиг ван Бетховен. 1-кўрсатув. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Спорт. 19.35 — Концерт. 20.00 — Телефильм. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.25 — Тележурнал. 19.10 — В. И. Ленин Марказий музейидан репортаж. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Камолот. 20.15 — Пилла — бойлигимиз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — Озодлик нақадар ширин сўз. Бадиий фильм. 1-серия. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — МОСКВА-II. 18.30 — Ҳужжатли фильмлар. 18.55 — Болалар учун фильм. 19.50 — Врач маслаҳати. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Чегара шу ердан ўтади. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

27 МАЙ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 11.30 — Бутун партиянинг иши. 12.10 — Ишчинома. 13.30 — Химиклар, Сизлар учун. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Эстрада концерти. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Кинофестиваль ҳамроҳи. 20.50 — Фан уфқлари. 21.00 — Табассум. 22.30 — Концерт. 23.00 — Футбол бўйича СССР чемпионатидан репортаж (иккинчи лига).

28 МАЙ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Халқ куйлари. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 11.15 — Комсомолнинг жанговар отряди. 11.25 — Ёшлик. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Арфа ижроси учун пьесалар. 19.25 — VIII халқаро Тошкент кинофестивали. 20.15 — Кинофестиваль ҳамроҳи. 20.50 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари. 21.00 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Чархий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. — 14034. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 121.